

جوار | هفته‌نامه سفارت ج.ا.ا در واتیکان
سال سوم | شماره ۱۳۰ | ۶ آذر ۱۴۰۵

۱۳۰

پیام سفیر

کلیک کنید

آنچه در این شماره می خوانیم:

- گزیده ای از بیانات سیدالشهدای انقلاب اسلامی مقام معظم رهبری(ره).....۳
- یادداشت مدیرمسئول: بسیج ؛ غزل ناتمام عاشقی، به مناسبت پنجم اذر ماه روز بسیج....۸
- از میلاد یک بانوی بزرگ تا ظهور یک اندیشه بزرگ"فاطمه تبلور کرامت زن و افق تعالی انسان"؛ دکتر مرتضی هاشم‌پور.....۱۱
- مروری بر زندگینامه عالم ربانی حضرت آیت‌الله‌العظمی وحید خراسانی.....۱۴
- پیام رهبر معظم انقلاب اسلامی بمناسبت رحلت حضرت آیت‌الله‌العظمی وحید خراسانی.....۱۸
- پیام رئیس جمهور محترم در پی ارتحال حضرت آیت‌الله‌العظمی وحید خراسانی.....۲۰
- پیام وزیر محترم امور خارجه در پی ارتحال حضرت آیت‌الله‌العظمی وحید خراسانی..۲۲
- پیام سفیر محترم در پی ارتحال حضرت آیت‌الله‌العظمی وحید خراسانی.....۲۴
- سخنرانی سفیر محترم در(نشست وبیناری) کنفرانس بین المللی ادیان در صلح جهانی
- فراتر از نگاه‌های کلیشه‌ای: ایمان، ایثار و تعهد اجتماعی جوانان بسیجی؛جوزپه آیلو؛ پژوهشگر ایتالیایی.....۲۶
- گزارش تحلیلی تحت عنوان:" جایگاه پاپ و واتیکان (مقر مقدس) در مناسبات جهان غرب.....۲۸
- حدیث هفته.....۳۲
- واتیکان در هفته ای که گذشت.....۳۳

حوار

هفته نامه سفارت جمهوری اسلامی ایران در واتیکان

سال سوم شماره ۱۳۰ جمعه ۶ آذر ۱۴۰۵

27 November 2026

صاحب امتیاز : سفارت جمهوری اسلامی ایران در واتیکان

مدیر مسئول : دکتر محمدحسین مختاری

سر دبیر : امیرحسین شاکری

تهیه شده در : بخش فرهنگی

آدرس : Via Bruxelles,57 cap:00198

تلفن : 0039068552494

پست الکترونیکی : vat.media@mfa.gov.ir

وب سایت : https://vatican.mfa.gov.ir/portal

شبکه ایکس : Irantotheholysee@Iraninvatican

گزیده‌ای از بیانات سیدالشهدای انقلاب اسلامی

مقام معظم رهبری(ره)

بمناسبت "روز بسیج مستضعفان"

- بسیج به معنی حضور و آمادگی در همان نقطه‌ای است که اسلام و قرآن و امام زمان (ارواحناه و فداه) و این انقلاب مقدس به آن نیازمند است.
- پیوند میان بسیجیان عزیز و حضرت ولی عصر (ارواحناه و فداه) مهدی موعود عزیز یک پیوند ناگسستنی و همیشگی است.
- شما جوانان بسیجی و سپاهی و جوانان مؤمن آگاهی را با احساس مسئولیت و شور و شعور همراه کردید.
- نیروهای نظامی و بسیجی ما مؤمن و با اخلاصند و به عنوان پشتوانه‌ای که هیچ خدشه‌ای در آن راه ندارد, محسوب می‌شوند.
- انکار بسیج, انکار بزرگترین ضرورت و مصلحت برای کشور است.
- اگر بسیج در دوران پس از جنگ نبود و اگر امروز هم نباشد, کمیت این انقلاب و این نظام واهمه حرکتهای سازنده این کشور لنگ است.
- انکار بسیج و بی‌احترامی به آن یا نابخردانه است یا خائنانه است.
- تا وقتی که این کشور و این ملت به امنیت احتیاج دارد, به نیروهای بسیج, به انگیزه بسیج به سازماندهی بسیجی و به عشق و ایمان بسیجی احتیاج است.
- فرزندان بسیجی‌ام با حضور خود در هر صحنه‌ای که لازم است دشمنان زبون را مرعوب و منکوب سازند.
- همه جا چیزی شبیه بسیج هست, تنها به این درخشندگی, به این فراگیری, به این زیبایی, به این فداکاری, من در جایی سراغ ندارم.
- این فداکاری, من در جایی سراغ ندارم.
- نیروی عظیم بسیج مردمی است, این بسیج در همه قشرها هست.
- بسیج, اختصاص به یک منطقه جغرافیایی ویک منطقه انسانی و طبقاتی و قشری ندارد, همه جا هست.
- ایمان عاشقانه, ایمان عمیق, ایمان توأم با عواطف که از خصوصیات ملت ایران است باعث درخشان شدن بسیج شد.
- دانشجوی بسیجی دشمن کمین گرفته را از یاد نمی‌برد و غافلانه خو و دانشگاه و کشورش را به دست تطاول دشمن نمی‌سپرد.
- بسیاری از پیشرفتهای کشور مرهون تفکر بسیجی است.
ـ هریک از آحاد قشرهای مختلف جامعه که دارای روحیه حساس مسئولیت و ایمان باشد, بسیجی است.

- بسیاری از پیشرفتها و موفقیتهای نظام اسلامی در عرصه‌های مختلف مرهون تفکر و میل بسیجی است.
- بسیجی یعنی علی که تمام وجودش وقف اسلام بود.
- بسیج مستضعفین، در کشور، یک پدیده‌ی بی‌نظیر بود که به وجود آمد؛ این پدیده، در هیچ نقطه‌ی دیگری، در هیچ کشور دیگری در عالم، به این شکل سابقه نداشت و پدیده‌ی استثنائی‌ای محسوب میشد. این را از جهات مختلفی توضیح میدهم، عرض میکنم. این پدیده یک پدیده‌ی تقلیدی نبود، گرته‌برداری نبود؛ از فرهنگ ملّی خودمان و از تاریخ مااین پدیده جوشید. این اوّلین حرف ما است؛ نتیجه‌ی این حرف هم این است که این پدیده چون اصیل است، ماندنی است؛ این پدیده ازبین‌رفتنی نیست. ثابت است، ماندنی است، چون ریشه‌دار است؛ مربوط به خود این ملّت، این تاریخ و این هویّت ملّی و ایرانی است.

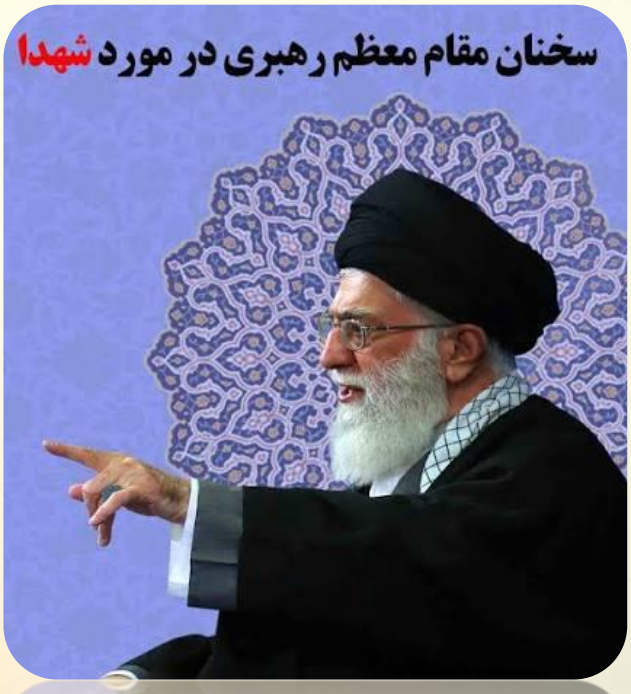

- بسیج در اصل، یک شبکه‌سازی فرهنگی و اجتماعی و البتّه نظامی است. آن چیزی که امروز ابتدائاً به ذهن میرسد، جنبه‌ی نظامی بسیج است، در حالی که جنبه‌ی نظامی با همه‌ی اهمیّتش بیش از جنبه‌های فرهنگی بسیج و جنبه‌های اجتماعی بسیج نیست. امام این شبکه‌سازی را کرد، این ابتکار امام بود؛ کِی؟ در دل یک تهدید بزرگ. این از خصوصیّات امام بزرگوار ما بود. غالب شماها دوران امام را درک نکرده‌اید؛ یکی از خصوصیّات امام بزرگوار ما همین بود: از دل تهدیدها ایجاد فرصت میکرد؛ اینجا هم همین‌جور شد. روز سیزدهم آبان در سال ۵۸، حادثه‌ی تسخیر لانه‌ی جاسوسی اتّفاق افتاد؛ قدرت درجه‌ی اوّل آن روز دنیا، یعنی آمریکا، شروع کرد به چنگ و دندان نشان دادن، تهدید کردن، تحریم کردن؛ در دل این تهدیدها، امام در روز پنجم آذر، یعنی با فاصله‌ی حدود بیست و دو سه روز از آن قضیّه، فرمان بسیج را صادر کرد؛ یعنی آن وقتی که کشور، آن هم کشوری که تازه انقلاب کرده، هیچ‌یک از ابزارهای دفاع از خودش را هم تقریباً در اختیار ندارد و مورد یک چنین تهدید بزرگی قرار گرفته، در یک چنین شرایطی امام ناگهان یک شجره‌ی طیّبه‌ای را، یک نهالی را در زمین اجتماعی و فرهنگی و نظامی کشور نشاند و آن، شجره‌ی طیّبه‌ی بسیج بود. از تهدید، فرصت ایجاد کرد.

- خب، گفتیم جنبه‌ی نظامی بسیج یکی از جنبه‌ها است. آنچه حالا عرض میکنم، این است که در درجه‌ی اوّل بسیج یک «مکتب» است، یک «اندیشه» است، یک «تفکّر» است؛ در واقع یک شبکه‌سازی فکری و فرهنگی است. اگر بسیج کار نظامی هم میکند، کار اجتماعی هم میکند، کار علمی هم میکند که میکند، منشأش همان منطق و اندیشه‌ای است که پایه‌ی بسیج را تشکیل میدهد. اگر من بخواهم آن منطق و پایه‌ای را که بسیج بر روی آن قرار گرفته در دو کلمه توضیح بدهم و عرض بکنم، باید بگویم آن دو کلمه عبارت است از «ایمان» و «اعتماد به نفْس»؛ یا میتوانید تعبیر کنید: «خداباوری» و «خودباوری»؛ این دو پایه‌ی بسیج است. بسیج بر روی خداباوری و خودباوری بنا شده. هر چه هم این درخت، امروز و فردا و آینده ثمره بدهد، ناشی از همین دو چیز است: خودباوری و خداباوری. بسیج خصوصیّات زیادی دارد که همه از این دو پایه‌ی اصلی نشأت میگیرد. بسیج، شهامت دارد، ابتکار دارد، سرعت عمل در کارها دارد، دید وسیع دارد، دشمن‌شناسی دارد، در برابر تحرّکات گوناگون حساسیّت دارد ــ اینها مال بسیج است ــ امّا همه‌ی اینها و سایر خصوصیّات ممتاز بسیج، ناشی از همان دو خصوصیّت است که اگر فکر کنیم، بشکافیم، بحث کنیم، کاملاً روشن میشود.
- سازمان بسیج، هم شخص هر بسیجی؛ اعتماد به نفْس، توانایی‌های فکری و روحی و جسمی خود را شناختن، قدرت اراده و تصمیم‌گیری را قدر دانستن، مقهور اراده‌ی دشمن نشدن.
- در زندگی بسیجی و مکتب بسیجی، شناختن این توانایی ذاتی و درونی انسان، یکی از برجستگی‌ها و امتیازها است. خب این خصوصیّات که شما مقهور اراده‌ی دشمن نشوید، اراده‌ی خودتان را غلبه بدهید، اعتماد به نفْس داشته باشید، خصوصیّات خودتان را بشناسید، اینها درست نقطه‌ی مقابل نقشه‌های استکبار جهانی برای ملّتها است؛ درست نقطه‌ی مقابلِ اینها است.
- بسیج، نقطه‌ی مقابل تحقیر ملّی است. سلطه‌گران برای اینکه بتوانند تسلّط پیدا کنند، دست‌کاری میکنند باورهای ملّی را. یک ملّتی یک تاریخی دارد، یک اعتقادی دارد، یک بزرگانی دارد، یک باوری دارد؛ این را دستکاری میکنند، خراب میکنند، تحقیر میکنند.
- تفکّر بسیجی خودباوری میدهد. یک نوجوان، یک جوان احساس میکند حضور دارد، توانایی دارد؛ این خودباوری‌اش است، خداباوری‌اش را هم که عرض کردیم؛ میداند همه‌ی عالمِ وجود، لشکر خدا است: وَ للهِ جُنودُ السَّماواتِ وَ الاَرض؛ و اگر در راه خدا حرکت کند، این لشکر به کمکش می‌آید. امروز هم همین‌جور است، فردا هم همین‌جور است. بدون شک این روحیه‌ی بسیجی، این توانایی بسیجی، این حالت بسیجی که در کشور ما هست و خوشبختانه در تعدادی از کشورهای دیگر، در اعضای جبهه‌ی مقاومت این روحیه وجود دارد، قطعاً بر همه‌ی سیاستهای آمریکا و غرب و استکبار و رژیم صهیونیستی غلبه پیدا خواهد کرد.

- تفکّر بسیجی را امام در طول پانزده سالِ نهضت و مبارزه‌ی قبل از پیروزی، در کشور زمینه‌سازی کرد، رسوخ داد، تولید کرد. این خصوصیّاتی که راجع به بسیج میگویم، خیلی‌هایش در بیرون سازمان بسیج اتّفاق می‌افتد؛ خیلی‌هایش حتّی قبل از تشکیل سازمان رسمی بسیج اتّفاق می‌افتد. امام از سال ۱۳۴۱ تا ۵۷، پانزده شانزده سال این روحیه‌ی بسیجی را، همین خودباوری را، همین خداباوری را، این اعتماد به نفْس را و اعتماد به خدا را، این امید به پیروزی را و روشن نشان دادن افق را به ملّت ایران تلقین کرد؛ گفت و گفت و مردمِ بااستعداد ما، جوانهای باظرفیّتِ ما پیام امام را گرفتند. در مقابل همه‌ی آن عوامل تضعیف‌کننده، این پیام، تلقّی به قبول شد، لذا آرام‌آرام این حرکت رشد پیدا کرد، پیشرفت پیدا کرد، گسترش پیدا کرد، به انقلاب رسید، و یک رژیمی را سرنگون کرد که آن رژیم مورد حمایتِ تقریباً همه‌ی قدرتهای دنیا بود.
- بعد از پیروزی انقلاب هم امام از بسیج سدّی درست کرد در مقابل ضربه‌های گوناگون؛ هم قبل از دفاع مقدّس، هم در خود دفاع مقدّس، هم بعد از دفاع مقدّس؛ هم در میدان نظامی، هم در میدان اجتماعی، هم در میدان علمی، هم در تولید سلاح، هم در صحنه‌های بین‌المللی و سیاسی. توجّه دارید که قدرت اجتماعی و قدرت علمی، تولید قدرت سیاسی میکند. این کارها را امام (رضوان الله علیه) انجام داد.
- بسیج، هم در دفاع مقدّس نقش ایفا کرد، هم در ایمن‌سازی و در حفظ امنیّت کشور نقش ایفا کرد، هم در کار سازندگی، هم در کار علمی. این کسانی که توانستند آن توطئه‌ی خباثت‌آلود آمریکا را در قضیّه‌ی اورانیوم غنی‌سازی‌شده‌ی ۲۰ درصد که مورد احتیاج کشور بود بشکنند، بسیجی بودند؛ شهید شهریاری بسیجی بود، شهدای هسته‌ای ما اساتید بسیجی کشور بودند. [این] یک داستان مفصّلی دارد. ما اورانیوم غنی‌سازی‌شده‌ی ۲۰ درصد را برای رادیوداروها احتیاج داشتیم؛ بچّه‌های بسیجی ما، جوانهای بسیجی ما، دانشمندان بسیجی ما خودشان در داخل تولید کردند، از آنها بی‌نیاز شدیم. بسیج در این میدانها کار کرده. در تعاملات جهانی، بسیج فعّال بوده. پس هم در [مسائل] نظامی، هم در اجتماعی، هم در علمی، هم در سیاست بین‌الملل، نیروی بسیج فعّال بوده، کارآمد بوده، توانایی‌های زیادی داشته.
- شما بسیجی‌های امروز کشور، هر جا هستید، اگر در کارخانه‌اید، اگر در دانشگاهید، اگر در حوزه‌اید، اگر در آزمایشگاه علمی هستید، اگر در میدان جنگید، این امتیاز را، این روحیه را، این آماده‌به‌کاری را، این حسّاس بودن در قبال حوادث را از دست ندهید، آماده باشید.

- در دنیای امروز، بسیاری از جوانها در کشورهای مختلف به بن‌بست ذهنی میرسند و احساس بیهودگی میکنند. جوان است، آرمانی ندارد، هدفی ندارد، احساس بیهودگی میکند. «تفکّر بسیجی» شکننده‌ی بن‌بست است. یکی از خصوصیّات تفکّر بسیجی و فرهنگ بسیجی این است: بن‌بست‌شکن است، اجازه نمیدهد که جوان به بن‌بست برسد؛ چرا؟ چون با این تعریفی که ما کردیم، اوّلاً به خودش اعتماد دارد، به توانایی‌های خودش اعتماد دارد و میداند که اگر همّت کند، میتواند. ثانیاً، مرعوب های‌وهوی سلطه‌گران نیست؛ بسیج این‌جوری است دیگر. جوان بسیجی لبخند تمسخر میزند به این هیاهوها و اعتنائی نمیکند؛ بنابراین مرعوب نیست. ثالثاً، جوان بسیجی دارای آرمان است، دارای هدف است؛ بی‌هدف نیست؛ به هدف خودش هم ایمان دارد. هدف جوان بسیجی، «جامعه‌ی اسلامی» است و بعد از آن، «تمدّن اسلامی» است؛ دارد به این سمت پیش میرود. هدف جوان بسیجی «استقرار عدالت» است؛ فکر میکند میتواند این کار را بکند و در این راه پیش میرود.
- جوان بسیجی از مرگ هم که نمیترسد؛ می‌بینید دیگر، در دفاع مقدّس می‌آمدند گریه میکردند، التماس میکردند که اجازه بدهید ما برویم. سنّشان مناسب نبود، اجازه داده نمیشد.
- به همین دلایل است که بسیجی ایرانی یقین دارد که سرانجام در یک روز، رژیم صهیونیستی را قطعاً از بین خواهد برد.
- بسیج در کشور باید روزبه‌روز تقویت بشود؛ بسیج را باید تقویت کرد. پرچم بسیج، پرچم دفاع از حقوق ملّت است؛ پرچم دفاع از حقیقت است. این پرچم باید همیشه در اهتزاز بماند. این، کمک لازم دارد، این، تقویت لازم دارد. چه جوری تقویت کنیم؟ عمق‌سازی، کیفی‌سازی. عمق بدهیم. معارف بسیجی در ذهن جوان بسیجی عمق پیدا کند، کیفی‌سازی بشود؛ سطحی به مسائل نگاه نشود. کتاب لازم است، مطالعه لازم است، مباحثه لازم است، حلقات درسی لازم است، حلقات تحقیقی لازم است؛ اینها باید انجام بگیرد.
- تقویت بسیج هم این است که بایستی به عنوان بازوی اجرائی و به عنوان بازوی فعّال برای دستگاه‌های اجرائی کشور، همه‌جا حاضر و آماده‌ی به کار باشند؛ در بخش نظامی، در بخش علمی، در بخش خدمت‌رسانی، در تعلیم و تربیت، در تبیین، در تبلیغ، در کارآفرینی . بسیج در طول این سالهای متمادی همیشه به دولتها کمک کرده، بازوی فعّال دولتها بوده است . در زمینه‌ی سیاسی هم [همین‌طور]؛ این هم جزو چیزهایی است که تقویت بسیج است. بسیج بداند که قواره‌ی مطلوب آمریکا برای کشورهای این منطقه یک دوگانه است: یا «استبداد» یا «هرج‌ومرج»؛ بسیج با هر دوی اینها باید مقابله کند؛ هم با ایجاد دیکتاتوری و استبداد، هم با ایجاد هرج‌ومرج و اغتشاش. و [بسیج] باید در مقابلش بِایستد.

بسیج ؛ غزل ناتمام عاشقی

یادداشت مدیر مسئول

به مناسبت پنجم اذر ماه روز بسیج

بعضی واژه‌ها را نمی‌توان تنها با حروف الفبا نوشت؛ باید آن‌ها را با جوهر عشق، بر صفحه تاریخ نگاشت. بعضی نام‌ها را نمی‌توان در حصار کلمات گنجاند؛ باید آن‌ها را در وسعت آسمان، در زلالی چشمه‌ها و در شکوه ایثار جست‌وجو کرد. «بسیج» از جنس همین واژه‌هاست؛ واژه‌ای که عطر اخلاص می‌دهد، رنگ عاشقی دارد و طنین آن، یادآور روزهای حماسه و ازخودگذشتگی است.

پنجم آذرماه، تنها برگی از تقویم روزگار نیست؛ یادآور تولد اندیشه‌ای است که ریشه در ایمان و فرهنگ ایثار دارد؛ روزی برای بازخوانی حکایت مردمانی که آموخته‌اند زیباترین فصل زندگی، فصل خدمت به دیگران است.

چه زیبا فرمود معمار کبیر انقلاب اسلامی، حضرت امام خمینی(ره): "سیج مدرسه عشق و مکتب شاهدان و شهیدان گمنامی است که پیروانش بر گلدسته‌های رفیع آن، اذان شهادت و رشادت سر داده‌اند".آری، بسیج مدرسه عشق است؛ مدرسه‌ای که دیوارهایش از جنس ایمان، سقفش به بلندای آسمان و درس‌هایش سرشار از معرفت و مهربانی است. در این مدرسه، الفبای عاشقی را با اخلاص می‌آموزند، مشق جوانمردی را با ایثار می‌نویسند و درس بزرگی را در فروتنی و بی‌ادعایی مرور می‌کنند. در این مدرسه، زنگ تفریح، فرصتی برای آسودگی از درد دیگران نیست؛ بلکه مجالی برای اندیشیدن به رنج انسان‌هاست.

اینجا نمره قبولی را نه از دفترهای پرزرق‌وبرق، که از لبخند کودکی محروم، آرامش مادری نگران و دعای پیرمردی خسته می گیرند.

بسیج، حکایت انسان‌هایی است که به جای آنکه بپرسند دیگران برای آنان چه کرده‌اند، از خود می‌پرسند برای دیگران چه می‌توانند بکنند. بسیج، نام دیگر بی‌ادعایی است؛ نام دیگر دستانی که بی‌منت گره از کار مردم می گشایند، قدم‌هایی که برای یاری نیازمندان خسته نمی‌شوند و دل‌هایی که در هیاهوی روزگار، هنوز برای درد دیگران می‌تپند. بسیجی بودن، پیش از آنکه عنوانی بر زبان یا نشانی بر لباس باشد، صفتی در جان آدمی است؛ نوعی نگاه به جهان، شیوه‌ای برای زیستن و عهدی برای مهربان ماندن. بسیجی بودن یعنی در روزگاری که بسیاری به خویشتن می‌اندیشند، کسی نیز به فکر دیگران باشد؛ یعنی چراغی روشن کردن، حتی اگر سهم خودت از روشنایی اندک باشد؛ یعنی پل ساختن، حتی اگر خود آخرین کسی باشی که از آن عبور می کند.

بسیج را باید در امتداد فرهنگ عاشورا شناخت؛ در مکتبی که وفاداری، آزادگی، عزت و جوانمردی از ارزش‌های بلند آن است. در فرهنگی که انسان را به عبور از حصار خودخواهی و رسیدن به وسعت مسئولیت‌پذیری فرا می‌خواند. بسیج، یادگار روزهایی است که جوانان این سرزمین، از کوچه‌های ساده شهرها و روستاها برخاستند و نام خویش را در دفتر ایثار و فداکاری به یادگار گذاشتند. همان جوانانی که مادرانشان پشت پنجره‌های انتظار، چشم به راه بازگشتشان بودند و پدرانشان، اندوه دوری را در سکوتی آمیخته با صبوری پنهان می کردند.

هنوز می‌توان عطر آن روزها را از لابه‌لای وصیت‌نامه‌ها، عکس‌های رنگ‌باخته و خاطرات مادران شهدا استشمام کرد.

هنوز کوچه‌های این سرزمین، نام جوانانی را بر پیشانی خود دارند که از میان ما رفتند و یادشان به بخشی از حافظه تاریخی این ملت بدل شد. چه بسیار نام‌هایی که بر سنگ‌ها نوشته شدند، اما حقیقت زندگی‌شان را باید در دل‌ها جست‌وجو کرد؛ و چه بسیار گمنامانی که نشانی از آنان نماند، جز خاطره‌ای از فداکاری و داغی بر دل عزیزانشان. اما بسیج، تنها خاطره‌ای از دیروز نیست؛ مسئولیتی برای امروز و اندیشه‌ای برای فرداست.

اگر دیروز، جلوه ایثار در دفاع از سرزمین بود، امروز می‌توان آن را در عرصه علم و دانش، سازندگی، محرومیت‌زدایی، امدادرسانی، حفظ محیط‌زیست و خدمت صادقانه به مردم مشاهده کرد. امروز، هر دستی که برای آبادانی این سرزمین به کار افتد، هر اندیشه‌ای که برای گشودن گرهی از مشکلات مردم به تکاپو درآید و هر دلی که برای آرامش و سربلندی انسان‌ها بتپد، جلوه‌ای از فرهنگ خدمت و مسئولیت‌پذیری را به نمایش می گذارد.

آن جوانی که در دورافتاده‌ترین روستاها برای آموزش کودکان تلاش می کند؛ آن پزشکی که مرهم درد محرومان می‌شود؛ آن دانشجویی که شب‌های خود را به پژوهش و دانش‌اندوزی می گذراند؛ آن انسانی که در سیل و زلزله، دست یاری به سوی آسیب‌دیدگان دراز می کند و آن معلمی که چراغ دانایی را در دل فرزندان این سرزمین روشن نگه می‌دارد، همگی راویان حکایت زیبای خدمت‌اند. زیبایی فرهنگ بسیجی در آن است که خدمت را به نام و نشان وابسته نمی‌داند. ارزش نیکی، به دیده شدن نیست و شکوه فداکاری، به شنیدن صدای تحسین دیگران وابسته نیست. درختان، بی‌آنکه نامی از خویش بر میوه‌هایشان بنویسند، سخاوتمندانه ثمر می‌دهند؛ چشمه‌ها، بی‌آنکه از تشنگان نشانی بخواهند، جاری می‌شوند و خورشید، بی‌آنکه از کسی سپاس طلب کند، بر همگان می‌تابد.

فرهنگ ایثار نیز باید چنین باشد؛ زلال، بی‌منت، فراگیر و سرشار از محبت. بسیجی حقیقی، کسی است که پیش از هر چیز، بر خویشتن غلبه کند؛ بر غرور، خودخواهی، دنیاطلبی و بی‌تفاوتی. کسی که اخلاق را زینت رفتار خویش، انصاف را معیار داوری و صداقت را سرمایه زندگی خود بداند. بزرگ‌ترین افتخار او باید اعتماد مردم، زیباترین پاداش او رضایت وجدان و ارزشمندترین دستاورد او گشودن گرهی از زندگی انسان‌ها باشد اگر بسیج مدرسه عشق است، نخستین درس آن باید محبت باشد؛ اگر مکتب ایثار است، نخستین تکلیف آن باید خدمت باشد؛ و اگر میراث شهیدان است، شایسته‌ترین شیوه پاسداشت آن، پایبندی به اخلاق، عدالت، کرامت انسانی و پاکدستی است. عشق را نمی‌توان تنها بر زبان جاری کرد؛ باید آن را در رفتار به تصویر کشید. ایثار را نمی‌توان تنها در سخن ستود؛ باید آن را در زندگی معنا کرد. وفاداری به آرمان‌ها نیز بیش از آنکه در کلمات جلوه کند، در صداقت عمل و مسئولیت‌پذیری انسان‌ها آشکار می‌شود. امروز، بیش از هر زمان دیگری، جامعه ما به روحیه همدلی، مهربانی، گذشت و یاری‌رسانی نیاز دارد؛ به انسان‌هایی که به جای افزودن بر فاصله‌ها، پل‌های محبت بسازند؛ به جای ناامیدی، بذر امید بکارند و به جای بی‌تفاوتی، مسئولانه برای بهبود زندگی مردم تلاش کنند. بسیج، آن‌گاه معنای زیبای خویش را بازمی‌یابد که پناه خستگان، همدم محرومان، همراه نیازمندان و پیام‌آور امید باشد. در روز بسیج، شایسته است نه‌تنها از حماسه‌های گذشته یاد کنیم، بلکه از خود بپرسیم سهم ما از ایثار چیست؟ کدام دل را شاد کرده‌ایم؟ کدام دست افتاده‌ای را گرفته‌ایم؟ کدام چراغ خاموشی را روشن کرده‌ایم و برای آبادانی و سربلندی ایران عزیزمان چه گامی برداشته‌ایم؟ که عشق، اگر به عمل نرسد، تنها واژه‌ای زیباست و ایثار، اگر در زندگی جاری نشود، تنها خاطره‌ای دور خواهد بود.

سلام بر آنان که بی‌هیاهو خدمت می‌کنند؛ سلام بر دستان پینه‌بسته‌ای که بوی تلاش می‌دهند؛ سلام بر دل‌هایی که برای مردم می‌تپند؛ سلام بر مادران صبور شهدا، بر جانبازان و بر همه آنان که رنج دیگران را رنج خویش می‌دانند. سلام بر عاشقانی که نام و نشان نمی‌جویند و شکوه زندگی را در بخشیدن، نه در اندوختن، معنا می‌کنند و سلام بر بسیج؛ این مدرسه عشق، این مکتب ایثار، این دفتر گشوده جوانمردی و این یادگار روزهای حماسه و صبوری.

باشد که چراغ اخلاص در جان‌ها روشن بماند، درخت ایثار هر روز پربارتر شود و نسیم مهربانی در کوچه‌کوچه این سرزمین بوزدباشد که همه ما، در هر جایگاه و مسئولیتی که هستیم، شاگردان شایسته مدرسه عشق باشیم؛ مدرسه‌ای که زیباترین درس آن، انسانیت و باشکوه‌ترین مشق آن، خدمت بی‌منت به خلق خداست.

از میلاد یک بانوی بزرگ تا ظهور یک اندیشه بزرگ

"فاطمه تبلور کرامت زن و افق تعالی انسان"

دکتر مرتضی هاشم‌پور

دانش آموخته پسادکتری از دانشگاه علم و صنعت ایران

در میان روزهایی که تقویم بهانه‌ای برای تأمل در بزرگی انسان و شکوه ارزش‌های متعالی فراهم می‌آورد سالروز میلاد حضرت فاطمه زهرا(س)جایگاهی فراتر از یک مناسبت مذهبی دارد روزی که می‌توان آن را فرصتی برای بازخوانی منزلت زن، حقیقت مادری، شأن انسانی و نقش سازنده زنان در شکل گیری تمدن‌ها دانست این روز در فرهنگ ایرانی، نه‌تنها یادآور میلاد بانویی از خاندان وحی بلکه نمادی از حرمت، فضیلت و مسئولیت اجتماعی زن در جهان است.

حضرت فاطمه زهرا(س) را نمی‌توان تنها در محدوده یک روایت تاریخی یا در حصار تعابیر عاطفی و ستایش‌های آیینی شناخت عظمت شخصیت ایشان در جامعیت کم‌نظیری است که میان معنویت و آگاهی، عاطفه و خرد، خانواده و جامعه، عبادت و مسئولیت اجتماعی پیوند برقرار می کند او در عین آنکه نماد والاترین جلوه‌های مادری و مهرورزی است شخصیتی صاحب اندیشه، دارای مواضع اجتماعی و برخوردار از اراده‌ای مستقل در دفاع از حقیقت و عدالت نیز هست از این منظر، فاطمه(س) نه‌فقط الگویی برای زنان مسلمان، بلکه شخصیتی الهام‌بخش برای هر انسانی است که به کرامت زن، عدالت، اخلاق و تعالی جامعه باور دارد.

عظمت یک الگوی انسانی، هنگامی آشکارتر می‌شود که پیام او از مرزهای زمان، جغرافیا و تعلقات فرهنگی عبور کند و در وجدان مشترک بشریت جای گیرد روز مادر، فرصتی برای بزرگداشت مقام زنانی است که در سکوت بسیاری از تلاش‌های روزمره، بنیان‌های اخلاقی و عاطفی جامعه را استوار می‌سازند اما مادری را نباید صرفاً به یک نقش زیستی یا وظیفه‌ای خانوادگی فروکاست مادری در عمیق‌ترین معنای انسانی خود، هنر پرورش انسان، انتقال ارزش‌ها، آفرینش امید و ساختن آینده است.

مادر نخستین مدرسه انسانیت است جایی که کودک پیش از آموختن زبان، معنای مهر را تجربه می‌کند و پیش از شناخت مفاهیم عدالت، طعم انصاف و همدلی را می‌چشد. از این رو، تکریم مادر در حقیقت تکریم سرچشمه‌های فرهنگ، اخلاق و پایداری اجتماعی است.

در روزگار ما که جهان با بحران‌های هویتی، گسست‌های نسلی، تضعیف پیوندهای اجتماعی و چالش‌های اخلاقی روبروست بازاندیشی در جایگاه مادر و نقش زنان در تربیت نسل آینده، ضرورتی تمدنی است ضرورتی که به یک جامعه یا دین خاص محدود نمی‌شود و می‌تواند در گفت‌وگوی میان فرهنگ‌ها و ادیان، موضوعی مشترک و الهام‌بخش باشد البته پاسداشت مادری به معنای محدودکردن هویت زن به مادری نیست زن، در مقام انسانی برخوردار از کرامت ذاتی، حق انتخاب، اندیشه، آفرینندگی و مشارکت در عرصه‌های علمی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی نیز هست. جامعه‌ای به معنای واقعی توسعه‌یافته است که نه‌تنها از فضیلت مادری تجلیل کند، بلکه فرصت شکوفایی استعدادها و ظرفیت‌های زنان را نیز فراهم آورد.

دو میلاد و یک پیوند معنایی : از فاطمه تا امام خمینی (ره)

در تقویم مناسبت‌های ایرانی، بیستم جمادی‌الثانی، افزون بر آنکه به نام میلاد حضرت فاطمه زهرا(س) شناخته می‌شود، با سالروز ولادت امام خمینی(ره) نیز پیوند خورده است شخصیتی که در تاریخ معاصر ایران، نقشی تعیین‌کننده در تحولات سیاسی و اجتماعی کشور ایفا کرد. امام خمینی در سال ۱۳۲۰ هجری قمری، برابر با ۲۴ سپتامبر ۱۹۰۲ میلادی، در روز میلاد حضرت فاطمه(س) دیده به جهان گشود.

اما فراتر از این هم‌زمانی تقویمی، می‌توان در کنار هم قرار گرفتن این دو میلاد را دستمایه تأملی فرهنگی و تاریخی قرار داد از یک سو بانویی که در حافظه معنوی مسلمانان، نماد کرامت، فضیلت، آگاهی و مسئولیت است و از سوی دیگر، شخصیتی که بخش مهمی از حیات خود را در مسیر تحول اجتماعی و سیاسی ایران سپری کرد.

این پیوند را نباید به رابطه‌ای ساده و قطعی میان دو شخصیت بسنده کرد بلکه می‌توان آن را در سطحی عمیق‌تر، در امتداد یک منظومه ارزشی تفسیر کرد منظومه‌ای که در آن، ایمان از مسئولیت جدا نیست، معنویت به انزوا نمی‌انجامد و باور دینی، انسان را به پاسداری از حقیقت، عدالت و کرامت فرامی‌خواند.

در اندیشه امام خمینی، شخصیت حضرت فاطمه زهرا(س) جایگاهی ممتاز داشت و انتخاب سالروز ولادت ایشان به‌عنوان روز زن و مادر در جمهوری اسلامی ایران، بازتاب همین نگاه به منزلت زن بود. در این نگرش، زن نه حاشیه‌نشین تاریخ، بلکه از سازندگان اصلی حیات انسانی و اجتماعی است.

شاید بتوان پیام نمادین این تقارن را چنین بیان کرد: تاریخ، گاه با میلاد یک انسان، الگویی برای زیستن به یادگار می گذارد و گاه با اندیشه و تلاش انسان‌های دیگر، آن الگو را به عرصه تأمل و کنش اجتماعی وارد می کند. از اینرو برای مخاطبانی که در فضای فرهنگی و دینی واتیکان این مناسبت را دنبال می کنند یادآوری یک نکته اهمیت ویژه‌ای دارد تکریم حضرت مریم(س) در سنت مسیحی و بزرگداشت حضرت فاطمه زهرا(س) در سنت اسلامی، هر یک در بستر اعتقادی و الهی خاص خود معنا می‌یابد بااین‌حال هر دو می‌توانند زمینه‌ای ارزشمند برای گفت‌وگو درباره فضیلت، ایمان، پاکدامنی، مهر مادری و نقش معنویت در تعالی انسان فراهم آورند. گفت‌وگوی میان ادیان، هنگامی از سطح تعارفات رسمی فراتر می‌رود که بتواند بر سرمایه‌های اخلاقی و انسانی مشترک تکیه کند. در چنین افقی، زن و مادر صرفاً موضوعی برای بزرگداشت نیستند؛ بلکه محور گفت‌وگویی عمیق درباره آینده خانواده، صلح اجتماعی، تربیت نسل‌ها و مسئولیت انسان در برابر جهان‌اند. امروز، بیش از هر زمان دیگر، جهان به بازشناسی ظرفیت‌های اخلاقی و انسانی زنان نیازمند است؛ زنانی که در دانشگاه‌ها و مراکز علمی، در خانواده‌ها، در عرصه‌های اقتصادی و اجتماعی و در میدان‌های فرهنگ و اندیشه، سهمی بنیادین در ساختن فردای جوامع دارند. احترام به زن، هنگامی اصالت می‌یابد که از زبان مناسبت‌ها به قلمرو سیاست گذاری، فرصت‌های برابر، امنیت، آموزش و مشارکت مؤثر اجتماعی راه پیدا کند میلاد حضرت فاطمه زهرا(س)، یادآور این حقیقت است که عظمت انسان را نه در قدرت ظاهری، ثروت یا شهرت، بلکه باید در میزان آگاهی، فضیلت، مهرورزی و اثرگذاری اخلاقی او جست‌وجو کرد. روز زن و مادر نیز فرصتی است برای آنکه از ستایش صرف عبور کنیم و به بازشناسی نقش زنان در ساختن جامعه‌ای انسانی‌تر، عادلانه‌تر و برخوردار از معنویت بیندیشیم.

باشد که این مناسبت فرخنده، نه‌تنها در ایران، بلکه در گستره گفت‌وگوی ملت‌ها و ادیان، یادآور این پیام بلند باشد که کرامت زن، میراث یک فرهنگ و دارایی یک جامعه نیست؛ سرمایه مشترک بشریت است.

زن را باید نه‌فقط در مقام آن‌که زندگی می‌بخشد، بلکه در مقام آن‌که به زندگی معنا می‌بخشد، شناخت؛ و مادر را نه‌فقط آغازگاه حیات انسان، بلکه معمار افق‌های اخلاقی و انسانی فردای جهان دانست.

با گرامیداشت سالروز میلاد حضرت فاطمه زهرا(س)، روز زن و مادر و نیز زادروز امام خمینی(ره)، این مناسبت فرخنده را به تمامی زنان و مادران ارجمند، به‌ویژه زنان فرهیخته و اثرگذار ایران و جهان، تبریک می گویم و برای بشریت، جهانی سرشار از کرامت، عدالت، مهر و معنویت آرزومندم.

میراث یک فرهنگ و دارایی یک جامعه نیست؛ سرمایه مشترک بشریت است.

زن را باید نه‌فقط در مقام آن‌که زندگی می‌بخشد، بلکه در مقام آن‌که به زندگی معنا می‌بخشد، شناخت؛ و مادر را نه‌فقط آغازگاه حیات انسان، بلکه معمار افق‌های اخلاقی و انسانی فردای جهان دانست.

با گرامیداشت سالروز میلاد حضرت فاطمه زهرا(س)، روز زن و مادر و نیز زادروز امام خمینی(ره)، این مناسبت فرخنده را به تمامی زنان و مادران ارجمند، به‌ویژه زنان فرهیخته و اثرگذار ایران و جهان، تبریک می گویم و برای بشریت، جهانی سرشار از کرامت، عدالت، مهر و معنویت آرزومندم.

مروری بر زندگینامه عالم ربانی
حضرت آیت‌الله‌العظمی وحید خراسانی

آیت‌الله العظمی حسین وحید خراسانی اول فروردین سال ۱۳۰۰ خورشیدی در نیشابور دیده به جهان گشود و تحصیلات علوم دینی را در مشهد آغاز کرد، شهری که در آن روزگار از کانون‌های مهم آموزش علوم حوزوی به شمار می‌رفت و استادان برجسته‌ای در آن به تدریس اشتغال داشتند. ایشان پس از فراگیری ادبیات عرب و مقدمات علوم دینی، دروس سطح را نزد آیت‌الله شیخ محمد نهاوندی، از استادان شناخته‌شده حوزه مشهد و صاحب تفسیر، آموخت و پس از پایان این دوره به تحصیل در مباحث تخصصی فقه و اصول روی آورد.

آیت الله وحید خراسانی در ادامه از محضر آیت‌الله میرزا مهدی اصفهانی و آیت‌الله میرزا مهدی آشتیانی در درس خارج فقه بهره برد و هم‌زمان علوم عقلی، فلسفه و حکمت را نزد میرزا ابوالقاسم الهی و میرزا مهدی آشتیانی فرا گرفت.

آیت الله وحید خراسانی اجتهاد را در جوانی به دست آورد

یکی از نقاط تعیین‌کننده در زندگی علمی او به سال ۱۳۲۷ خورشیدی بازمی‌گردد، زمانی که در شهر ری با آیت‌الله سیدمحمد حجت کوه‌کمره‌ای دیدار کرد و پس از مذاکرات و مباحثات علمی، موفق به دریافت اجازه اجتهاد مطلق شد. دریافت این اجازه در آن مقطع از زندگی او، نشان‌دهنده دستیابی به مرتبه‌ای از دانش فقهی و اصولی بود که توانایی استنباط احکام شرعی را برای یک فقیه فراهم می‌کرد.

آیت الله وحید خراسانی در ۲۷ سالگی، با وجود دستیابی به مرتبه اجتهاد، برای تکمیل آموخته‌ها و آشنایی با دیدگاه‌های علمی فقهای حوزه نجف راهی عراق شد، سفری علمی که بخش مهمی از شخصیت فقهی و اصولی ایشان در جریان آن شکل گرفت.

نجف فصل تازه‌ای در تحصیلات آیت الله وحید خراسانی گشود

حوزه علمیه نجف در آن سال‌ها از مهم‌ترین مراکز علمی جهان تشیع بود و حضور فقها و مدرسان برجسته، زمینه مباحثات گسترده در حوزه فقه و اصول را فراهم می‌کرد. آیت الله وحید خراسانی در این حوزه در درس آیت‌الله سیدعبدالهادی شیرازی و آیت‌الله سیدمحسن حکیم شرکت کرد و بیش از همه از محضر آیت‌الله سیدابوالقاسم خویی بهره برد. حضور طولانی‌مدت در درس آیت‌الله خویی، او را با شیوه‌های دقیق استدلال فقهی و مبانی اصولی این فقیه برجسته آشنا کرد و تأثیر این مکتب علمی در روش اجتهادی آیت الله وحید خراسانی نیز مورد توجه پژوهشگران حوزه قرار گرفته است. او در کنار تحصیل و مباحثات علمی، از سال ۱۳۳۷ خورشیدی تدریس درس خارج فقه و اصول را آغاز کرد و نزدیک به ۱۲ سال در نجف به آموزش مباحث تخصصی این دو رشته پرداخت. این دوره، نخستین تجربه طولانی تدریس خارج برای او در یکی از مهم‌ترین حوزه‌های علمی شیعه بود و پس از سال‌ها شاگردی، جایگاهش را در مقام مدرس علوم حوزوی نیز شکل داد.

آیت الله وحید خراسانی قم را برای ادامه مسیر علمی انتخاب کرد

آیت الله وحید خراسانی در سال ۱۳۴۹ خورشیدی به ایران بازگشت و ابتدا در مشهد اقامت گزید و به تدریس پرداخت، اما پس از حدود یک سال، در پاییز همان سال راهی قم شد و این شهر را برای ادامه زندگی و فعالیت‌های علمی خود برگزید. با استقرار در قم، تدریس خارج فقه و اصول را در حوزه علمیه این شهر دنبال کرد و جلسات درس او به‌تدریج به یکی از محافل شناخته‌شده آموزشی حوزه تبدیل شد.

در روش تدریس او، بررسی دقیق مبانی فقهی، واکاوی ادله و توجه به مباحث اصولی جایگاه ویژه‌ای داشت و مباحث فقهی با استناد به منابع روایی و دیدگاه‌های فقهای پیشین مورد بررسی قرار می‌گرفت. از نظر مبانی فقهی، در شیوه علمی او می‌توان تأثیر اندیشه فقهایی همچون شهید اول، شهید ثانی، محقق کرکی، صاحب جواهر، محقق سبزواری و شیخ انصاری را در کنار استادان معاصرش مشاهده کرد. در کنار فقه و اصول، قرآن، حدیث و معارف اهل‌بیت نیز بخش دیگری از فعالیت‌های علمی و سخنرانی‌های او را تشکیل می‌داد و این موضوع در آثار و مباحث اعتقادی وی نیز بازتاب یافته است. درگذشت آیت‌الله محمدعلی اراکی در سال ۱۳۷۳ خورشیدی، بار دیگر موضوع معرفی مراجع تقلید را در حوزه علمیه قم مطرح کرد و در این مقطع، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم نام آیت الله وحید خراسانی را در کنار شش فقیه دیگر به عنوان مراجع تقلید معرفی کرد.

پس از این مقطع، فعالیت‌های او علاوه بر تدریس و مباحث علمی، عرصه پاسخ‌گویی به مسائل شرعی و اداره مجموعه مرتبط با مرجعیت را نیز دربر گرفت.

کارنامه علمی آیت الله وحید خراسانی در کنار تدریس، با مجموعه‌ای از آثار و تألیفات در زمینه فقه، اصول و اعتقادات همراه است که از جمله آنها می‌توان به حاشیه بر عروه‌الوثقی، حاشیه بر مکاسب محرمه، حاشیه بر کفایه، شرحی بر شرایع‌الاسلام و آثاری در حوزه اصول دین و مناسک حج اشاره کرد.

ایشان از پاییز سال ۱۳۴۹ تا سال ۱۳۹۷ خورشیدی به تدریس خارج فقه و اصول در قم اشتغال داشت و در این مدت، درس‌های او از جلسات پررونق حوزه علمیه قم محسوب می‌شد، اما از سال ۱۳۹۷ به دلیل کسالت، تدریس‌های رسمی وی متوقف شد.

مسیر علمی از شاگردی تا مرجعیت امتداد یافت

زندگی علمی آیت‌الله العظمی وحید خراسانی، روایتی از عبور در چند حوزه مهم علمی شیعه است، مسیری که از فراگیری مقدمات علوم دینی در مشهد آغاز شد، با دستیابی به اجتهاد و حضور در محضر فقهای برجسته نجف ادامه پیدا کرد و سرانجام در قم به تدریس طولانی‌مدت و مرجعیت انجامید.

آنچه در این مسیر بیش از هر چیز به چشم می‌آید، پیوند میان سال‌های طولانی تحصیل، مباحثه و تدریس است، عالمی که پیش از ورود به جایگاه مرجعیت، تجربه حضور در محافل علمی سه حوزه مهم شیعه را پشت سر گذاشت و بخش عمده عمر خود را به آموزش مباحث تخصصی فقه و اصول اختصاص داد.

از نیشابور و مشهد تا نجف و قم، این مسیر علمی با بهره‌گیری از محضر استادان برجسته و سال‌ها فعالیت آموزشی همراه بود، مسیری که نام آیت‌الله وحید خراسانی را در تاریخ معاصر حوزه‌های علمیه شیعه به عنوان یکی از مدرسان و مراجع شناخته‌شده ثبت کرده است.

آیت الله العظمی حسین وحید خراسانی پس از هفت دهه مجاهدت علمی در حوزه های علمیه سحرگاه ۲۶ آبان ماه ۱۴۰۵ دار فانی را وداع گفت و به دیار حق شتافت.

پیام رهبر معظم انقلاب اسلامی بمناسبت رحلت
حضرت آیت‌الله‌العظمی وحید خراسانی

بسم الله الرّحمن الرّحیم

خبر رحلت استاد بزرگ حوزهٔ علمیّه، حضرت آیت‌الله‌العظمی وحید خراسانی واصل شد. آن بزرگوار یکی از ارکان اصلی تعلیم فقه و اصول در حوزهٔ علمیّه بشمار می‌رفتند. دو مجلس درسی روزانهٔ ایشان در دهه‌های اخیر از اصلی‌ترین محافل درسی محسوب می‌شد. در این درس‌ها، علاوه بر جهات تحقیقی شخصِ خود ایشان، توجّه جدّی و عمیق و حق‌شناسانه به نظرات بعضی از برجسته‌ترین دانشمندان دوره‌های اخیر حوزهٔ علمیّهٔ نجف اشرف و تسلّط بر آن به‌خوبی منعکس بود. این جهت از آنجا که همواره با بیان شیوا و منظّم و مستحکم استاد بزرگوار توأم بود، هر جلسه از درس را برای طالبین علم و فضایل به ساعتی نافع و غنیمت مبدّل می‌ساخت.

امروز عدّهٔ عمده‌ای از مدرّسین و فضلاء در حوزهٔ علمیّهٔ قم و بلکه سایر حوزات کشور و جمعی از روحانیون بلاد، افتخار حضور در درس آن بزرگوار را در سوابق علمی خود درج می‌نمایند و همگان با تحسین از ظهور پررنگ و خالصِ عنصر سرسپردگی به ذوات مقدّسهٔ معصومین صلوات‌الله و سلامه علیهم اجمعین در کلام و مرام ایشان یاد می‌کنند. بی‌شک آن‌جناب به‌واسطهٔ زحمات ممتد و مستمر در راه شریعت و مذهب، حقّ عظیمی بر جامعهٔ مؤمنین و حوزات علمیّه دارند که همگان باید به‌یاد و شاکر آن باشند. اینجانب این مصیبت را به سَرورمان عجّل‌الله‌تعالی فرجه‌الشّریف و حوزات علمیّه و عموم مؤمنین و به‌خصوص بیت شریف ایشان تسلیت عرض نموده و از حضرت حق جلّ‌وعلا برای آن بزرگوار علوّ درجات مسئلت دارم.

پیام تسلیت رئیس جمهور در پی ارتحال
آیت‌الله العظمی وحید خراسانی

بسم‌الله الرحمن الرحیم

یَرْفَعِ اللَّهُ الَّذِینَ آمَنُوا مِنکُمْ وَالَّذِینَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ

ارتحال عالم ربانی و مرجع عالی‌قدر جهان تشیع، حضرت آیت‌الله العظمی وحید خراسانی، ضایعه‌ای بزرگ و اسفبار برای جهان اسلام، حوزه‌های علمیه و همه ارادتمندان مکتب اهل بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام است. آن مرجع وارسته، عمر سراسر و پربرکت خویش را در مسیر تحصیل، تحقیق، تعلیم و ترویج معارف اسلامی، تربیت عالمان دینی و صیانت از میراث گران‌سنگ تشیع و ولایت اهل سپری کرد. ژرف‌نگری علمی، استواری در مبانی فقه، اصول، کلام و تفسیر و اهتمام به تبیین محققانه معارف دینی، از ویژگی‌های بارز علمی ایشان بود.

از جلوه‌های برجسته شخصیت معنوی آن فقیه بزرگ، ارادت و دلدادگی پرشور و خالصانه به ساحت قدسی اهل‌بیت (ع) به ویژه حضرت فاطمه زهرا (سلام‌الله علیها) بود.

اهتمام به تبیین مقام و منزلت آن بانوی بزرگ، تعظیم و احیای شعائر فاطمی از خدمات ماندگار آن مرجع عالی‌قدر است. بی‌تردید، میراث علمی و معنوی آن فقیه فرزانه و خدمات ارزشمند ایشان به مکتب اهل‌بیت، سرمایه‌ای ارزشمند برای حوزه‌های علمیه و چراغ راه نسل‌های آینده خواهد بود.

اینجانب ارتحال این عالم بزرگ را به محضر حضرت ولی‌عصر (عج)، مقام معظم رهبری، مراجع عظام تقلید، حوزه‌های علمیه، استادان و شاگردان ایشان، عموم ارادتمندان و بیت مکرم آن مرحوم، به‌ویژه حضرت آیت‌الله حاج شیخ محسن وحید و حضرت آیت‌الله آملی لاریجانی تسلیت عرض می‌کنم و از درگاه خداوند متعال برای آن فقید سعید، علو درجات و همنشینی با اولیای الهی و برای بازماندگان و ارادتمندان ایشان، صبر و سلامتی مسئلت دارم.

مسعود پزشکیان

رئیس جمهوری اسلامی ایران

پیام وزیر محترم امور خارجه در پی ارتحال
حضرت آیت‌الله‌العظمی وحید خراسانی

بسم الله الرحمن الرحیم

*یا أَیَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ *ارْجِعِی إِلَی رَبِّکِ رَاضِیَةً مَرْضِیَّةً*

رسولُ اللّه صلی الله علیه و آله : «مَوتُ العالِمِ ثُلمَةٌ فی الإسلامِ لا تُسَدُّ ما اختَلَفَ اللَّیلُ و النَّهارُ

ارتحال حضرت آیت‌الله العظمی حاج شیخ حسین وحید خراسانی (رضوان‌الله تعالی علیه)، فقیه وارسته و مرجع عالیقدر جهان تشیع، ضایعه‌ای بزرگ برای حوزه‌های علمیه و جامعه دینی جهان اسلام است. آن فقیه عالی مقام و عالم ربانی، حیات علمی و معنوی خویش را در خدمت به ساحت دین، تعمیق و ترویج معارف مکتب اهل‌بیت عصمت و طهارت (علیهم‌السلام) و پاسداری از میراث گران‌بهای تشیع سپری کرد.

سالیان متمادی مجاهدت در عرصه تدریس و تربیت شاگردان و پرورش عالمان و فاضلان حوزه‌های علمیه، در کنار اهتمام ویژه به صیانت از حریم ولایت و احیای شعائر دینی، به‌ویژه تعظیم و تکریم مقام شامخ حضرت صدیقه کبری، فاطمه زهرا (سلام‌الله علیها)، سیمایی ماندگار از مجاهدت‌های علمی و معنوی ایشان در تاریخ مرجعیت شیعه ترسیم کرده است.

بی‌شک، ارتحال چنین شخصیت کم‌نظیری، ضایعه ای جبران‌ناپذیر در پیکره علمی و معنوی جهان تشیع و اندوهی عمیق برای ارادتمندان خاندان عصمت و طهارت (علیهم‌السلام) است. میراث علمی و معنوی آن مرجع عالیقدر، در اعتلای حوزه‌های علمیه، تحکیم مبانی فقاهت و نشر معارف اهل‌بیت (علیهم‌السلام)، سرمایه‌ای ارزشمند برای نسل‌های آینده خواهد بود .

اینجانب، این مصیبت بزرگ را به پیشگاه حضرت ولی‌عصر (عجل‌الله تعالی فرجه‌الشریف)، مقام معظم رهبری، مراجع عظام تقلید، حوزه‌های علمیه، شاگردان و ارادتمندان آن مرجع عالیقدر، عموم ملت شریف ایران و شیعیان جهان تسلیت و تعزیت عرض می‌کنم و از درگاه خداوند متعال، رحمت واسعه و علو درجات آن فقیه والامقام و حشر با اولیای الهی و خاندان عصمت و طهارت (علیهم‌السلام) و برای بیت مکرم ایشان، شاگردان و عموم داغداران و سوگواران صبر جمیل و اجر جزیل مسئلت دارم.

پیام سفیر در پی ارتحال مرجع عظیم‌الشأن جهان تشیع، حضرت آیت‌الله‌العظمی حاج شیخ حسین وحید خراسانی

بسم الله الرحمن الرحیم

إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

خبر جان گداز ارتحال مرجع عظیم‌الشأن جهان تشیع، فقیه ژرف‌اندیش، اصولی برجسته و استاد بزرگ حوزه‌های علمیه، حضرت آیت‌الله‌العظمی حاج شیخ حسین وحید خراسانی، موجب اندوه عمیق و تأثر فراوان گردید. سخن گفتن از عظمت شخصیت علمی و معنوی آن فقیه وارسته، به‌ویژه برای کسانی که افتخار تلمذ در محضر پرفیض ایشان را داشته‌اند، کاری بس دشوار است؛ زیرا آنچه از ژرفای اندیشه، قدرت استنباط، دقت نظر و احاطه علمی آن استاد بزرگ در مجالس درس مشاهده می‌شد، فراتر از آن است که بتوان در قالب الفاظ و عبارات به تصویر کشید. اینجانب که توفیق حضور در دروس آن استاد عظیم‌الشأن و بهره‌مندی از افاضات علمی ایشان را داشته‌ام، همواره عظمت علمی، استحکام مبانی، دقت‌های موشکافانه و شیوه بدیع و عمیق ایشان را در طرح و تحلیل مسائل پیچیده اصولی، از خاطرات ماندگار دوران تحصیل خود می‌دانم آن فقیه بزرگ، در مباحث، تنها به نقل و نقد اقوال بسنده نمی‌کرد، بلکه با ژرف‌نگری در مبانی، تحلیل دقیق موضوعات، بررسی ریشه‌های اختلاف انظار و قدرت شگرف در تفکیک جهات بحث، افق‌های تازه‌ای از تحقیق و اجتهاد را در برابر شاگردان می گشود. شیوه استدلال آن استاد فرزانه، آمیخته‌ای از عمق اندیشه، قوت برهان، دقت عقلی و تسلط بر میراث عظیم فقاهت و اصول شیعه بود. حضور در محضر درس ایشان، برای اهل فضل و تحقیق، فرصتی ارزشمند برای آموختن روش صحیح استنباط، پرورش قدرت اجتهاد و آشنایی با ظرایف و دقایق دانش اصول به شمار می‌رفت. به‌راستی آن بزرگوار از نوادر عرصه فقاهت و اصول در روزگار ما بود؛ شخصیتی که نام و میراث علمی او در امتداد مکتب بزرگ نجف اشرف و قم مقدسه، در تاریخ اجتهاد شیعه ماندگار خواهد ماند.

در کنار این جایگاه رفیع علمی، آنچه بر عظمت شخصیت ایشان می‌افزود، پیوند عمیق فقاهت با معنویت، اخلاص و دلدادگی به آستان مقدس اهل‌بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام بود. اهتمام ویژه آن مرجع عظیم‌القدر به ترویج معارف اهل‌بیت علیهم‌السلام، تعظیم شعائر دینی، احیای نام و یاد حضرت صدیقه طاهره فاطمه زهرا سلام‌الله‌علیها و ارادت عمیق و خالصانه به ساحت مقدس حضرت بقیةالله الأعظم عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف، جلوه‌هایی روشن از شخصیت جامع علمی و معنوی آن عالم ربانی بود. امروز با ارتحال آن فقیه عظیم‌الشأن، حوزه‌های علمیه یکی از استوانه‌های بزرگ فقاهت و اجتهاد را از دست داده‌اند و شاگردان ایشان در سوگ استادی نشسته‌اند که نه‌تنها معلم دانش فقه و اصول، بلکه نمادی از عظمت علمی و شکوه سنت اجتهادی حوزه‌های شیعه بود. برای اینجانب، فقدان آن استاد فرزانه، افزون بر ضایعه‌ای بزرگ برای جهان تشیع، اندوهی عمیق و شخصی است؛ اندوه فقدان استادی که خاطره حضور در محضر علمی او و بهره‌گیری از دریای دانش و اندیشه‌اش، همواره در ذهن و جان این شاگرد باقی خواهد ماند. اینجانب، به‌عنوان یکی از شاگردان آن استاد عظیم‌الشأن، با قلبی آکنده از اندوه، این مصیبت بزرگ را به پیشگاه مقدس حضرت ولی‌عصر عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف، مراجع عظام تقلید، مقام معظم رهبری، بیت شریف و فرزندان مکرم آن مرجع فقید، شاگردان و ارادتمندان ایشان و عموم مؤمنان و پیروان مکتب اهل‌بیت علیهم‌السلام تسلیت و تعزیت عرض می‌نمایم. از پیشگاه خداوند متعال، برای روح بلند آن استاد فرزانه، علو درجات و حشر با محمد و آل‌محمد علیهم‌السلام و برای بازماندگان و شاگردان ایشان، صبر جمیل و اجر جزیل مسئلت دارم. اللّٰهُمَّ تَغَمَّدْهُ بِوَاسِعِ رَحْمَتِكَ، وَأَسْكِنْهُ فَسِيحَ جَنَّاتِكَ، وَارْفَعْ دَرَجَاتِهِ فِي أَعْلَى عِلِّيِّينَ، وَاحْشُرْهُ مَعَ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ، وَاجْزِهِ عَنِ الْعِلْمِ وَأَهْلِهِ، وَعَنِ الْإِسْلَامِ وَالْمُسْلِمِينَ خَيْرَ جَزَاءِ الْمُحْسِنِينَ.

فراتر از نگاه‌های کلیشه‌ای: ایمان، ایثار و تعهد اجتماعی جوانان بسیجی

جوزپه آیلو ؛پژوهشگر ایتالیایی

هنگامی که در غرب سخنی از ایران و به‌ویژه از حرکت «بسیج» به میان می‌آید، روایت غالب رسانه‌ها تقریباً همیشه این واقعیتِ تاریخی و اجتماعیِ عمیق را به معادلات صرفاً ژئوپلیتیکی یا مسائل امنیتی تقلیل می‌دهد. با این حال، برای کسی که با نگاه یک مسلمان شیعه ایتالیایی به این جهان می‌نگرد — نگاهی که ریشه در مسیر تشرف به اسلام و جست‌وجوی مداوم برای درک معنای عمیق اخلاق، عدالت و امت دارد — بُعد دیگری آشکار می‌شود.

این داستان، روایت معنویت اصیل، مجاهدت خاموش و احساس مسئولیت عمیق در قبال همنوع است که ریشه‌های آن در تاریخ معاصر ایران نهفته است.

تولد یک اندیشه و خلوصِ دوران دفاع مقدس

برای درک روح اصیل «بسیج مستضعفین» (که در پنجم آذر ۱۳۵۸، تنها چند ماه پس از پیروزی انقلاب اسلامی، به فرمان امام روح‌الله خمینی تأسیس شد)، باید به دهه شصت خورشیدی بازگشت. زمانی که در شهریور ۱۳۵۹ رژیم بعث عراق به ایران حمله کرد و جنگی فرسایشی و هشت‌ساله را آغاز نمود، ایران در انزوای بین‌المللی با نبردی نابرابر روبه‌رو شد. در آن برهه سرنوشت‌ساز که ایرانیان آن را «دفاع مقدس» می‌نامند، ده‌ها هزار نوجوان و جوان، نیمکت‌های مدرسه، دانشگاه‌ها، کارگاه‌ها و آغوش گرم خانواده را رها کردند و به جبهه‌ها شتافتند.

آنچه امروز نیز با مطالعه اسناد تاریخی آن سال‌ها انسان را شگفت‌زده می‌کند، نه آمادگی نظامی آن داوطلبان جوان — که اغلب ساده و ابتدایی بود — بلکه صداقت اخلاقی و عمق ایمان آن‌هاست. آنان نه در پی جاه‌طلبی و مقام بودند، نه به دنبال منافع مادی و نه اسیر ناسیونالیسمی تنگ‌نظرانه؛ بلکه تنها انگیزه‌شان دفاع از سرزمین و هویت معنوی و دینی خود بود .در فرهنگ شیعی، الگوی مطلق و بی‌بدیل، حماسه و ایثار امام حسین (ع) در کربلاست؛ انتخابی آگاهانه برای ایستادن در جبهه حق و عدالت، حتی در برابر دشمنی تا بن دندان مسلح. داوطلبان بسیجی این آرمان را به سنگرهای خوزستان بردند. نامه‌های به‌جا مانده از جبهه، وصیت‌نامه‌های معنوی و روایت‌های شب‌های مناجات و نیایش آنان، تصویری از نسلی را ترسیم می‌کند که سرشار از برادری صادقانه، تواضع و ازخودگذشتگی محض بود. در آن فضا، دیدن فرماندهانی جوان و نیروهای ساده که در یک سفره ساده شریک می‌شدند، سنگرها را با هم تمیز می‌کردند و در سخت‌ترین لحظات بمباران پناه یکدیگر بودند، امری عادی بود.

از سنگر جبهه تا خدمت روزمره: الگویی الهام‌بخش برای مسلمانان در غرب

با پایان یافتن جنگ در سال ۱۳۶۷، این سرمایه عظیم انسانی و اخلاقی از میان نرفت، بلکه مسیر تازه‌ای یافت. امروز، به دور از هیاهوی رسانه‌های بین‌المللی، بخش مهمی از مجاهدت جوانان بسیجی در قالب فعالیت‌های داوطلبانه اجتماعی، فرهنگی و آموزشی تبلور یافته است که به‌ویژه در «گروه‌های جهادی» و «بسیج سازندگی» تجلی پیدا می‌کند.

واژه «جهاد» که در غرب اغلب به اشتباه و تنها به معنای جنگ نظامی تقلیل داده می‌شود، در اینجا معنای گسترده و والای قرآنی خود را بازمی‌یابد: تلاشی درونی و بیرونی برای ساختن خویشتن و آبادانی جامعه. این حضور داوطلبانه و بی‌منتِ پسران و دختران جوان در عرصه‌های سازندگی، امدادرسانی در بحران‌ها و فعالیت‌های فرهنگی و مواسات، اگرچه برای جامعه ایران امری شناخته‌شده است، اما برای یک مسلمان که در جوامع غربی زندگی می‌کند، اهمیتی دوچندان دارد و همچون یک الگوی عملی و الهام‌بخش عمل می‌کند. در غرب، که فرهنگ غالب بر فردگرایی و بی‌تفاوتی اجتماعی استوار است، دیدن نسل جوانی که در تعطیلات و اوقات فراغت خود، تخصص و توانش را وقف گره‌گشایی از کار محرومان می‌کند، معنای واقعی «جهادِ سازنده» را به نمایش می‌گذارد. این حرکت برای ما مسلمانانِ ساکن اروپا یادآور یک حقیقت بنیادین است: ایمان اصیل تنها در مناسک فردی خلاصه نمی‌شود، بلکه زمانی به کمال می‌رسد که به مسئولیت‌پذیری اجتماعی و خدمت خالصانه به بندگان خدا تبدیل شود.

درسی از امت‌سازی و معنویتِ عینی

طبیعی است که بسیج نیز همچون هر پدیده بزرگ اجتماعی و نهادیِ معاصر، واقعیتی چندوجهی است و در عرصه سیاست با تحلیل‌های متفاوت و گاه قطبی‌شده روبه‌رو می‌شود. با این حال، توجه به این بُعد انسانی و خدمت‌رسانی بی‌منت، به ما امکان می‌دهد چهره‌ای واقعی و مستند از جامعه ایران را درک کنیم. در روزگاری که پیوندهای انسانی در بسیاری از نقاط جهان سست شده است، استمرار این روحیه از سنگرهای دفاع مقدس تا عرصه‌های خدمت‌رسانی امروز، نشان می‌دهد که چگونه یک فرهنگ دینیِ زنده می‌تواند نسل‌های جدید را به سوی ایثار، همدلی و ساختن جامعه‌ای عادلانه‌تر هدایت کند.

جایگاه پاپ و واتیکان (مقر مقدس) در مناسبات جهان غرب

هر چند واتیکان عضوی رسمی در نهادهای غربی همچون ناتو و اتحادیه اروپا نمی باشد، ولی از طرق مشارکت در نشست ها، مجامع بین المللی و غربی، دیدار با روئسای جمهور و نخست وزیران و پاپ بر سیاست ها و افکار عمومی نقشی بسیار تاثیر گذار و بی بدیل را دارا می باشد.

همچنین اگر چه واتیکان از نظر تاریخی و فرهنگی بخشی از تمدن غرب محسوب می شود، اما همواره کوشیده است نقش خود را فراتر از منافع صرف غربی تعریف کند. نقد آشکار سرمایه داری افسار گسیخته صنایع تسلیحاتی (و اقتصاد جنگ) از سوی پاپ های معاصر نشان دهنده تلاش واتیکان برای حفظ استقلال گفتمانی و اخلاقی در برابر سیاست های مسلط غرب است.

با توجه به موضوع فوق، با این حال پیوند های تاریخی، فرهنگی و نهادی با اروپا و ایالات متحده آمریکا ظرفیت نفوذ غیر مستقیم واتیکان در فرایند های تصمیم سازی غرب را تقویت کرده و مهمتر از همه این جایگاه حقوقی ویژه، امکان ایفای نقش فعال در معادلات جهانی را بدون وابستگی به منافع سرزمینی یا اقتصادی مستقیم فراهم می سازد و آن را به یک کنشگر تاثیر گذار در سیاست جهانی بدل ساخته است.

و در جهان چه غرب و چه شرق با برخورداری بکارگیری ابزار رسانه ای گسترده و مشروعیت اخلاقی و قدرت نرم و دیپلماسی تعامل و گفتگو جهت کاهش تنش ها در بحران های منطقه ای و فرا منطقه ای اقدام مؤثره انجام می دهد.

در عین حال کشورهای غربی نسبت به پیام های واتیکان در خصوص مباحثی و مواردی همچون عدالت اجتماعی و تغییرات اقلیمی و محیط زیست و موضوعات هسته ای و عدم اشاعه تسلیحات کشتار جمعی حساس از و بعضا در مذاکرات دیپلماتیک از آن بهره می برند و قادر است در بحران هایی که قدرت های غربی به دلیل منافع منعارض یا حساسیت های ژئوپولیتیک ناتوان اند، نقش میانجی ایفا کند. در جهان غرب واتیکان هم عضوی غیر رسمی اما توانمند و موثر در نظم لیبرال غربی است.

-و همچنین منتقد درونی گفتمانی غرب در حوزه هایی مانند سرمایه داری افسارگسیخته، مهاجرت، و جنگ و

-و کانال ارتباطی امن و با اهمیت میان بازیگران متخاصم یا منزوی محسوب می شود.

واتیکان از معدود بازیگران بین المللی است که همزمان– دولت مستقل– مرجع دینی فراملی– نهاد اخلاقی جهانی است– بازیگران درون سیستم غرب است و نه بیرون از آن– از نظر سیاسی وابسته به بلوک غرب نیست (ناتو، آمریکا، اتحادیه اروپا) – از نظر تاریخی بخشی از تمدن غرب مسیحی است که این عوامل فوق باعث گردیده:

۱ -واتیکان و پاپ مورد اعتماد ساختارهای غربی باشد

۲ -در عین حال بتواند نقش منتقد اخلاقی غرب را ایفا می نماید.

پاپ نقش مرجع اخلاقی جهان غرب را دارد و در فرهنگ سیاسی غرب سیاستمداران ممکن است با پاپ اختلاف داشته باشند، اما به ندرت مشروعیت اخلاقی پاپ را نفی می کنند.

به همین دلیل– دیدار با پاپ برای رهبران غربی اهمیت نمادین دارد

-پیام های پاپ در افکار عمومی غرب بازتاب گسترده می یابد– نقش واتیکان در شکاف های درون غربی، گاه نقش متعادل کننده اختلافات درون جهان غرب را در ابعادی همچون میان آمریکا و اروپا – میان محافظه کاران و لیبرال ها– میان دولت ها و جامعه مدنی ایفا می کند. واتیکان همانگونه که بحث آن رفت چون منفعت اقتصادی هیچ عنوان دارا نمی باشد و وابستگی به هیچ یک از اتحادیه های اقتصادی، صنفی، سیاسی ندارد (بهرحال اگر شرایط اقتصادی جامعه مناسب باشد امکان اخذ صدقات، عشریه و اوقاف بیشتر است) و بر حسب عدالت محوری (در شعار و عمل اعمال نظر می کند و بدین سبب مورد اعتماد ساختار غرب و بازیگر انتقادی، اخلاقی در گستره کشورهای غربی با موقعیتی تاثیرگذار و مثبت و قوی نقش بازی می کند.

پس بنابراین واتیکان و پاپ، نه ارتش و نیروهای نظامی دارد، نه قدرت بزرگ است و نه بازیگر حاشیه ای، بلکه کنشگر مشروع در بحران های خطیر اقصی نقاط جهان و تنش ها و منازعات پیچیده به عنوان میانجی عمل می کند. کنشگر اخلاقی–سیاسی موثر در جهان غرب و کانال گفت و گو در شرایط انسداد دیپلماتیک در عرصه های بین المللی چه علنی و چه غیر علنی و نیز با پیام و یا فرستاده ویژه در مقام مرجع دینی فراملی موثر و مثبت محسوب می گردد.

واتیکان یکی از بازیگران منحصر به فرد نظام بین الملل می باشد که علی رغم فقدان مولفه های کلاسیک قدرت سخت (نظامی، اقتصادی و جمعیتی) از نفوذهای پایدار، مشروعیت اخلاقی و شبکه دیپلماتیک جهانی برخوردار بوده (از نوجوانی به پرورش سفیر به زبان کشور های مقصد می پردازد، در مدارس اسکولاس کورنتس) و در بسیاری از تحولات بین المللی نقشی فراتر از حد و اندازه جغرافیایی خود ایفا می کند. پاپ به عنوان رهبر کلیسای کاتولیک و رهبر معنوی قریب به یک میلیارد و چهارصد میلیون هزار نفر، واجد جایگاهی است که مرزهای دولت– مردم را می نوردد و او را به کنشگر فرا ملی در سیاست جهانی تبدیل می کند. در عرصه بین المللی واتیکان خود را نه یک قدرت سیاسی کلاسیک، بلکه مرجعی اخلاقی، میانجی بی طرف و تسهیل گر گفتگو تعریف نموده است. این نهاد از طریق تاکید بر ارزش هایی چون صلح، عدالت، کرامت انسانی، حقوق بشر و مخالفت با جنگ و حمایت از چند جانبه گرایی، توانسته در فضای جهانی به‌ویژه در شرایط بحرانی و انسداد دیپلماتیک نقشی مکمل و گاه جایگزین دیپلماسی رسمی ایفا کند.

حضور فعال واتیکان در سازمان های بین المللی، ارتباط دیپلماتیک با اکثریت کشورهای جهان و استفاده از دیپلماسی پنهان، این ظرفیت را تقویت کرده است. در مناسبات جهان غرب واتیکان جایگاهی دوگانه دارد. از یک سو بخشی از سنت تاریخی و تمدنی غرب محسوب می شود و از سوی دیگر به عنوان منتقد درون سیستمی غرب عمل می کند. این موفقیت دوگانه به واتیکان اجازه می دهد ضمن برخورداری از اعتماد ساختارهای سیاسی غرب، سیاست های و رویکردهای آن را در حوزه های نظیر نظامی گری، سرمایه داری افراطی، بحران مهاجرت، تخریب اقلیمی (محیط زیست) و تضعیف عدالت اجتماعی به چالش بکشد. از منظر غرب پاپ نه رقیب سیاسی بلکه مرجعی اخلاقی است که نادیده گرفتن مواضع آن هزینه حیثیتی و افکار عمومی به همراه دارد.

نقش واتیکان در شکل دهی ارزش مشترک غرب بارز بوده است. واتیکان از دوران قرون وسطی تا عصر مدرن، بخشی از فرهنگ و ارزش های جامع غرب بوده است. واتیکان از دوران قرون وسطی تا عصر مدرن، بخشی از فرهنگ و اندیشه های جامع غرب بوده است :

الهیات مسیحیت، حقوق بشر، انصاف اجتماعی و عدالت از موضوعاتی است که غالبا پاپ ها در سخنان خود بر آن تاکید کرده اند و در فرهنگ عمومی غرب نفوذ یافته اند. در قرن بیستم، نقش واتیکان در طول جنگ سرد و سقوط دیوار برلین با حمایت از جنبش های آزادی خواه مسیحی و تعامل با دولت ها برجسته بوده است. این پیام ها گاه پذیرش عمومی در غرب می یابند و در برخی موارد نیز با دیدگاه های سکولار دولت ها در تعارض قرار می گیرند.

ظرفیت یا فعالیت واتیکان در عرصه لابی گری بین المللی

شاید فی البداهه به ذهن خطور کند که چرا واتیکان میانجی گر و لابی گری تاثیر گذار است؟

این امر از عوامل اساسی و کلیدی برخوردار است.

۱ -تمرکز بر حفظ آبرو و خروج آبرومندانه در عین حال عامرانه طرفین از بحران، ۲– اعتماد تاریخی طرفین نسبت به واتیکان و مجموعه مقر مقدس و پاپ ، ۳–دیپلماسی محرمانه و غیر رسانه ای، ٤– عدم منافع اقتصادی –نظامی مستقیم، ٥– شبکه دیپلماتیک گسترده (سفارتخانه ها و شورای اساقفه و اعزام فرستاده و ویژه) در عرصه روابط بین الملل واتیکان و مجموعه آن ابزار هایی جهت میانجیگری و لابی گری در اختیار دارند:

۱پیام ها و نامه های شخصی پاپ

۲میزبانی مذاکرات محرمانه (غیر علنی و علنی)

۳فرستاده ویژه(کاردینال، سر اسقف، و....)

٤استفاده از شبکه کلیسای محلی

٥– فشارهای اخلاقی غیر علنی

٦–البته باید در نظر داشت که اگر میانجی گری کامل تحقق نیافت، کانال های انسانی فعال باقی می ماند و مستمرا تا حصول نتیجه پیگیری می نمایند.

۷–کانال های گفتگویی فعال

۸–رسانه های قوی و فعال

واتیکان در حوزه های لابی گری از الگوی خاصی پیروی می کند که می توان آن را "لابی گری اخلاقی و غیر رسمی" نامید. این لابی گری نه مبتنی بر فشار سیاسی یا منافع اقتصادی، بلکه مبتنی بر امتناع اخلاقی، تاثیر گذاری بر افکار عمومی، شبکه کلیساها، رسانه های جهانی، نخبگان فکری و ارتباطات شخصی پاپ با رهبران جهان است. این نوع لابی گری به ویژه در موضوعاتی مانند صلح، تحریم ها، مهاجرت، تغییرات اقلیمی، حقوق اقلیت ها و مسائل انسانی موثر بوده و گاه با تغییر دستور کار سیاست گذاری در کشورهای غربی منجر شده است. در زمینه میانجیگری بین المللی واتیکان یکی از موفق ترین بازیگران غیردولتی محسوب می گردد. ویژگی هایی مانند بی طرفی نسبی، فقدان منافع ژئوپولیتیک مستقیم، و دیگر موارد فوق الاشاره به واتیکان امکان داده در منازعاتی که قدرت های بزرگ قادر به ایفای نقش سازنده نبوده‌اند، مداخله کند. نمونه های شاخص این میانجیگری از جنگ میان آرژانتین و شیلی تسهیل عادی سازی روابط آمریکا و کوبا، مشارکت در حل و فصل بحران های داخلی ونزوئلا و سودان جنوبی و تلاش های انسانی و سیاسی در بحران هایی چون اوکراین و غرب آسیا و جنگ لبنان و (رژیم غاصب صهیونیستی) اسرائیل مبحث غزه است. که به تفکیک به شرح آن و سال‌های اتفاق افتاده و درصد موفقیت و نفوذ واتیکان در حل و فصل بحران های منطقه ای و فرامنطقه‌ای در ذیل به آن پرداخته می شود:

باید اذعان نمود که قدرت پاپ و واتیکان عمدتا بر پایه قدرت نرم از ابزار های مکمل دیپلماسی اخلاقی، شبکه دیپلماتیک و نهادی (شوراهای اساقفه ملی و ساختار منسجم دبیرخانه دولت آن، ستون فقرات کنشگری سیاسی–دیپلماتیک مقر مقدس را تشکیل می دهد.

شبکه رسانه ای فرا ملی منظور رسانه های وابسته به واتیکان از جمله واتیکان نیوز و رادیو واتیکان با بیش از ۵۰ زبان فعالیت می کنند و نقش مهمی در جهت دهی به افکار عمومی و نخبگان ایفا می کنند (البته غالب مستمعین علی الخصوص پیروان کاتولیک، مقامات واتیکانی در هر یک از کشورها و کارشناسان می باشند).

لابی گری غیر رسمی یعنی واتیکان بدون ورود مستقیم به رقابت های حزبی، از طریق تاثیر گذاری بر نخبگان سیاسی، دانشگاهی و فرهنگی در غرب، نوعی لابی گری آرام و پایدار را دنبال می کند.

میانجی گری در منازعات که سابقه نقش آفرینی واتیکان در حل و کاهش منازعات در آفریقا، آمریکای لاتین و غرب آسیا، این نهاد را به یکی از بازیگران معتبر میانجی در نظام بین المللی تبدیل کرده است.

در واقع واتیکان از ابزارها در جهت نوعی لابی گری اخلاقی بکارگیری می کند یعنی به جای فشار رسمی سیاسی، بیشتر بر قدرت امتناع، نمادین و مشروعیت اخلاقی تکیه کرده و بر این حسب اهداف خود را پیش می برد.

نمونه هایی از میانجی گری در بحران کانال بیگل ۱۹۷۸تا ۱۹۸٤ یکی از موفق ترین میانجی گری های واتیکان در دوران معاصر، حل اختلافات مرزی بین آرژانتین و شیلی بر سر جزایر کانال بیگل بود که دو کشور در آستانه جنگ قرار داشتند که ضریب موفقیت آن در این مورد صد در صد ارزیابی می گردد.

حدیث هفته

قال النبی (صلّی الله علیه و آله):

اما اِبْنَتی فاطمةُ فهی سیدةُ نِساءِ العالمینَ من الاولّینَ و الآخرینَ.

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله) میفرمایند:

اما دخترم فاطمه پس او سرور زنان جهان هستی از گذشتگان و آیندگان است

(تفسیر نور الثقلین، ج ۱، ص ۳۳۸)

واتیکان در هفته ای که گذشت ...

پیتزابالا: برگزاری نشست صلح در اورشلیم[قُدس]

در تاریخ ۱۴ نوامبر ۲۰۲۶، طی نشستی ابتکار "درون دروازه‌های تو" (Within Your Gates) در شهر اورشلیم [قُدس] با هدف تقویت گفت‌وگو و همزیستی میان یهودیان، مسلمانان، مسیحیان و افراد غیرمذهبی شکل گرفته است .این طرح به ابتکار کاردینال پیِرباتیستا پیتزا بالا و با هدف بازسازی روابط انسانی و غلبه بر اختلافات و نفرت‌هایی که پس از حوادث ۷ اکتبر ۲۰۲۳ شدت گرفته‌اند، آغاز گردید .در چارچوب این برنامه، شرکت‌کنندگان از طریق نشست‌ها، سمینارها و کنفرانس‌ها فرصت می‌یابند تا به سخنان یکدیگر گوش دهند و حتی با وجود اختلاف نظر، با هم گفت‌وگو کنند .هدف این مجمع لزوماً رسیدن به توافق نیست، بلکه درک دیدگاه‌های متفاوت و کنار گذاشتن زبان خشونت‌آمیز و تبعیض‌آمیز است.

این ابتکار با مشارکت پژوهشگران و نمایندگان جوامع مختلف دینی و فرهنگی برگزار می‌شود و قرار است تجربه آن به دانشگاه‌ها و نهادهای اجتماعی نیز گسترش یابد .پیتزابالا تأکید می‌کند که اورشلیم [قُدس] متعلق به همه است و هیچ جامعه‌ای نمی‌تواند به‌تنهایی آینده‌ای مشترک بسازد .این مجمع می‌کوشد زخم‌های گذشته را به فرصتی برای گشودن مسیرهای تازه صلح، آشتی و همزیستی تبدیل کند.

مراسم عبادی پاپ

۱۶ نوامبر– پاپ در پایان ششمین سفر بین المللی خود به آمریکای لاتین، اروگوئه، آرژانتین و اکنون پرو، در مراسم عبادی در پایگاه هوایی لاس پالماس لیما، ضمن تشکر از مقامات و کاتولیک ها، گفت: آمدم تا به شما مسیح را ابلاغ کنم، و اکنون گواهی آن ایمانی که در شما تحسین کرده‌ام را با خود می برم. پرو من، خداوند به تو برکت بدهد.

پاپ در کشوری که در آنجا ۲۰ سال به عنوان مُبلغ و سپس اسقف فعالیت می کرد، گفت: سرودها، رقص های رنگارنگ و عطر بُخورتان، اشتیاق مرا برای انجام رسالتم تا سراسر جهان تقویت کرده است. آمدم تا انجیل را به شما ابلاغ کنم. مردم پرو پس از شادی این دیدارمان، بیایید دعا کنیم، بدون فاصله از یکدیگر، با عیسی که مسیر، حقیقت و حیات ما است.

پایان سفر پاپ به آمریکای لاتین

۱۷نوامبر– پاپ در پایان ششمین سفر بین المللی ۱۲ روزه خود به آمریکای لاتین (اروگوئه، آرژانتین و پرو) به رم بازگشت.

لئون چهاردهم در جریان بازگشت در مصاحبه ای مطبوعاتی در هواپیما در مورد موضوعات مختلف صحبت کرد و گفت: می خواهم شاهد توانایی بیشتر در گفتگو، ایجاد تماس ها، آشتی و مشاجره کمتر، جنگ های کمتر و تفرقه های کمتری باشم.

می دانم که این یک رویا است، اما همزمان می دانم که این رویا امکان پذیر است.

وی در مورد انتظاراتش از نتیجه انتخابات میان دوره ای آمریکا گفت: تفسیر سیاسی نمی کنم، ما مروج دکترین اجتماعی کلیسا هستیم. تلاش می کنیم گفتگو و توانایی شنیدن را ترویج کنیم.

سراسقف مراد: در سوریه مسیحیان مورد تبعیض قرار دارند

سراسقف کاتولیک حمص در مصاحبه با این خبرگزاری از سوریه ای صحبت می کند که پس از سقوط اسد در آن تغییرات کمی انجام شده است.

وی که مسئول خلیفه گری با ۷۵ هزار مسیحی است، افزود: اسلام گرایی فزاینده و فروپاشی بافت اجتماعی کشور دیده می شود. سوریه از نظر اقتصادی و حقوق بشر هنوز نتوانسته است خود را بازیابد و آینده حتی برای مسیحیان نامعلوم است.

سراسقف گفت: وضعیت با وضعیت دو سال قبل هیچ تفاوتی نکرده است. تحریم ها هنوز ادامه دارند وهیچ پروژه ای برای بازسازی کشور وجود ندارد. مردم بسیاری هنوز بدون خانه هستند. دولت قادر به انجام کاری نیست، زیرا تجربه کافی ندارد. مسیحیان مورد تبعیض قرار دارند و بسیاری از آنها رانده شده اند. البته آزادی بیان وجود دارد که این بسیار مهم است.

سخنرانی کاردینال پارولین در اجلاس کاپ ۳۱

۱۷ نوامبر– کاردینال پی یترو پارولین نخست وزیر واتیکان در اجلاس کاپ ۳۱ در آنتالیا ترکیه گفت بحران اقلیمی ما را به یک تحول عمیق اخلاقی ترغیب می کند.

وی گفت برای مقابله با بحران اقلیمی، ضروری است تلاش برای "کاهش " علل آن و برای "سازگاری" با عواقب بسیار شدید آن افزایش یابد.

اما بخصوص به "تغییر شکل جامعه" نیاز است، که ناشی از یک " تحول عمیق اخلاقی" باشد که باعث اشکال جدید همبستگی میان ملت ها، تغییر در رفتارها و سیستم های اجتماعی– اقتصادی شود.

در پایان خبر آمده است اجلاس سازمان ملل، کاپ ۳۱، در مورد تغییرات اقلیمی تا ۲۰ نوامبر در آنتالیا ترکیه در حال برگزاری است.

مقر مقدس خواهان حفاظت غیرنظامیان توسط نیروهای حافظ صلح شد

۱۶ نوامبر– سراسقف الکسیس ناظر دائمی مقر مقدس در سازمان ملل در سخنرانی در جلسه این سازمان گفت حفاظت از غیرنظامیان باید اولویت هر ماموریت نیروهای حافظ صلح باشد، با توجه خاص به کودکان، سالمندان، آوارگان و کسانی که در معرض تجاوز جنسی قرار دارند.

وی افزود: یک صلح دائمی چیزی بیش از یک جداشدن ساده نیروهای دو طرف را می طلبد. نیروهای حفظ صلح باید ارتباط نزدیکی با برقراری صلح، عدالت، پیشرفت جامع انسانی، با همراهی جوامع محلی از جمله زنان، جوانان و رهبران دینی داشته باشند. این کار، صبورانه شنیدن، بازسازی اعتماد و هشیاری نسبت به اظهارات تقویت کننده خشونت را می طلبد.

ناظر دائمی مقر مقدس تصریح کرد که تلاش این مقر، تشویق تجدید همکاری چندجانبه در جهت اولویت به حفظ صلح، کرامت تخطی ناپذیر خداداده هر انسان و خیر عموم است. برای مثال کاهش کمک مالی باعث شد تا نیروهای حافظ صلح در جمهوری سودان جنوبی پرسنل خود را کاهش دهند.

ناظر واتیکان در پایان در مورد حکم در حال انقضای نیروهای یونیفل در لبنان اظهار امیدواری کرد که توافقات بعدی باعث ثبات، پر شدن خلاء امنیتی، تقویت نهادهای دولتی لبنان، حفظ حاکمیت و تمامیت ارضی این کشور شده و قطعنامه ۱۷۰۱ سال ۲۰۰۶ شورای امنیت کاملاً اجرا شود.

آماری از ششمین سفر بین المللی پاپ

به نوشته ارگان رسمی شورای اساقفه ایتالیا، در جریان سفر پاپ به آمریکای لاتین از اروگوئه تا آرژانتین و پرو، ۱٤ میلیون نفر در خیابان ها از وی استقبال کردند.

۳ میلیون نفر در شهر لیما پایتخت پرو، کشوری که در آن به مدت ۲۰ سال مُبلغ و اسقف بود، در حاشیه خیابان ها از پاپ استقبال کردند. در همین کشور پرو ۱٫۵ میلیون نفر در شهر ٦۰۰ هزار نفری چیکلایو، که پاپ از سال ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۳ اسقف آنجا بود، در مراسم عبادی وی شرکت کردند.

کنفرانس "انسان در دوران هوش مصنوعی"

۱۸ نوامبر– کنفرانسی بین المللی و علمی در آکادمی علوم شهر صوفیه پایتخت بلغارستان با عنوان انسان در دوران هوش مصنوعی برگزار شد.

موضوعات اصلی مطرح شده در این کنفرانس عبارتند از، آیا هوش مصنوعی می‌تواند زندگی انسان را انسانی‌تر کند؟ محدودیت‌های پیشرفت فناوری کجا است و چه کسی مسئول عواقب آن است؟.

این کنفرانس به رساله پاپ لئون چهاردهم، *انسانیت باشکوه(درمورد هوش مصنوعی)*، اختصاص داشت، که همچنین به موضوعاتی مانند جنگ و صلح، استفاده از هوش مصنوعی در درگیری‌های نظامی و ضرورت کنترل انسان بر تصمیمات آن و در بخش دوم به استفاده های جدید از هوش مصنوعی در حوزه پزشکی پرداخت.

کاردینال چزرنی: هرگز مسئولیت انسان را به دستگاه منتقل نکنید

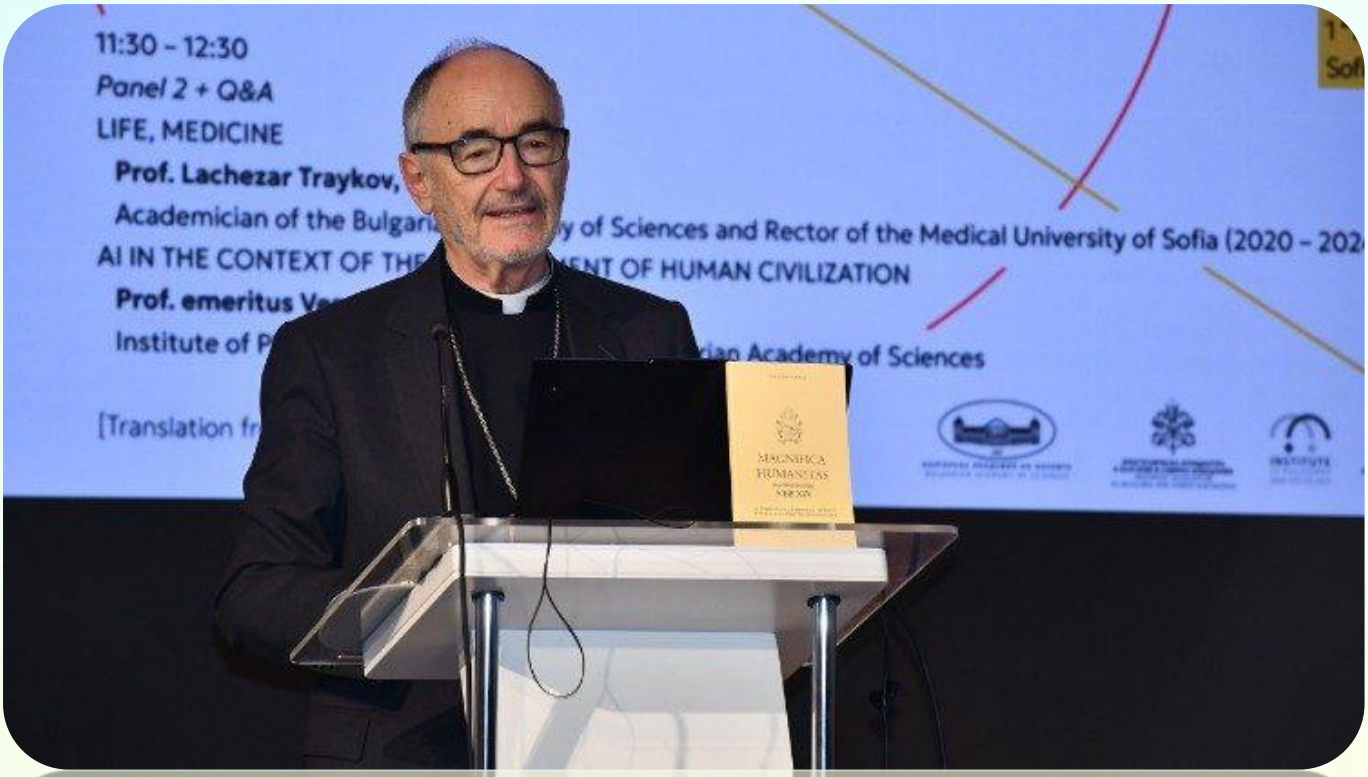

۱۸– کاردینال مایکل چرنی رئیس افتخاری نهاد پاپی *خدمت به پیشرفت جامع انسانی* در سخنرانی در کنفرانس *انسان در دوران هوش مصنوعی* در شهر صوفیه بلغارستان در مورد مسائل جنگ و صلح بر اساس رساله پاپ به نام انسانیت باشکوه سخنرانی کرد. وی گفت: تلاش برای کسب قدرت و سلطه‌جویی با ساختن تمدنی بر پایه عشق، همبستگی و خیر مشترک تضاد دارد. با چه قصدی هوش مصنوعی را خلق، توسعه و به کار می گیریم؟. این ابزارها به ساخت کدام جهان و کدام تمدن کمک می کنند؟

کاردینال در ادامه در مورد بازگشت نگران کننده به جنگ، فرهنگ قدرت و تسلیم در مقابل آنچه به عنوان اجتناب ناپذیری جنگ ها معرفی می شود، هشدار داد. وی گفت: هوش مصنوعی ضد انسانی بودن ذاتی جنگ ها را از بین نمی برد. برعکس، می تواند باعث تسریع آن شود. هرگز نباید مسئولیت انسان را به دستگاه منتقل کرد. سابقه خبر– موضوعات اصلی مطرح شده در این کنفرانس شامل آیا هوش مصنوعی می‌تواند زندگی انسان را انسانی‌تر کند؟ محدودیت‌های پیشرفت فناوری کجا است و چه کسی مسئول عواقب آن است؟.

پاپ: صلح، عدالت و برادری برای ملت های آمریکای لاتین

۱۸ نوامبر– پاپ در جریان مراسم عبادی در میدان سن پی یترو، با حضور ۱۵ هزار کاتولیک، در مورد سفر اخیرش (۱۷–۶ نوامبر) به آمریکای لاتین (اروگوئه، آرژانتین و پرو)و روز دعا برای قربانیان سوء استفاده های جنسی در کلیسا صحبت کرد. وی گفت: خدایی که موهبت سفر به آمریکای لاتین که دیروز پایان یافت را به من داد، همیشه به آن ملت ها برکت بدهد و آنها را در مسیر صلح، عدالت و برادری هدایت کند. پرو کشوری است که در آنجا سال های بسیاری را به عنوان مُبلغ و سپس اسقف، گذراندم ، این سفر قدری طولانی تر بود، می خواستم با رفتن به آنجا از مردمش سپاسگزاری کنم.

آرژانتین وطن پاپ فرانسیس است که میل داشتم از آنجا بازدید کرده و با ملت آن که برای او بسیار عزیز بود، دیدار کنم. اروگوئه کشوری است که در آنجا کاتولیک ها برای ابلاغ مسیح در شرایط اقلیت زندگی می کنند. پاپ توضیح داد که در سفرهای بین المللی در بازدید از کلیساهای محلی، جانشین پطرس (پاپ)، می تواند زیبایی ملت خدا در حرکت را، با وجود مشکلات، ببیند: در واقع در همه جا مشخص است که چگونه روح القدس به کلیسا کمک می کند تا نشانه و ابزار اتحاد در جهان باشد. لئون چهاردهم در پایان همچنین در مورد امروز، روز ملی دعای کلیسای ایتالیا برای قربانیان سوء استفاده های جنسی صحبت کرد و اظهار امیدواری کرد که مسیرهای رسیدن به حقیقت، عدالت و آشتی پیموده شوند.

میراثی در دسترس همگان

۱۸ نوامبر – *نقاشان و موزاییک کاران در کلیسای سن پی یترو*، سه جلد کتابی (مجله ای) است که آثار هنری در این کلیسای جامع را به نمایش می گذارد.

این سه جلد بیش از یک قرن و نیم هنر، ۲۰ سال تحقیق در اسناد آرشیو واتیکان و گنجینه‌ای از دانش ها را به شیوه ای جدید در دسترس همگان قرار می دهد. این کتاب ها به هنرمندانی، از (پاپ) ژولیوس دوم تا (پاپ) الکساندر هفتم، اختصاص دارد.

دیروز این کتاب ها در آستانه چهارصدمین سالگرد تقدیس کلیسای جامع سن پی یترو معرفی شدند، که قابل دسترسی هستند، هم به صورت نسخه چاپی و هم از طریق "آرشیو زنده". این پروژه توسط نهاد واتیکانی *"فابریکا دی سن پی یترو"* و مایکروسافت انجام شده است. به گفته مسئول آرشیو واتیکان، کلیسای جامع سن پی یترو قلب مسیحیت است.

سخنرانی پاپ در مراسم عبادی

۱۸ نوامبر– پاپ در مراسم عبادی به مناسبت چهارصدمین سالگرد تقدیس کلیسای جامع سن پی یترو، ضمن تمجید از این کلیسا، گفت: تا زمانی که از صلح صحبت می کنیم، جنگ پیروز نمی‌شود.

وی پس از اشاره به اینکه درست در همین روزها در سال ۱۶۲۶ ، پاپ اوربان هشتم این کلیسا را که ساخت آن در سال ۱۵۰۶ آغاز شده بود را تقدیس کرد، افزود:

تا زمانی که مروج احسان باشیم، بدبختی مسلط نمی شود. تا زمانی که حقیقت را تعلیم دهیم، اشتباه مسلط نمی شود و تا زمانی که به نام عیسی، رستگاری را به همه ابلاغ کنیم، ناامیدی مسلط نمی شود.

موضع نماینده کلیسای کاتولیک در شمال عربستان درباره ضرورت صلح در خلیج فارس

در گزارشی که Vatican News در سپتامبر منتشر کرده، اسقف آلدو براردی، نایب تبشیری شمال عربستان، به تشریح وضعیت مسیحیان کشورهای حاشیه خلیج فارس و نگرانی‌های آنان در شرایط افزایش تنش‌های منطقه‌ای پرداخته است.وی که مسئولیت حوزه بحرین، کویت، قطر و عربستان سعودی را برعهده دارد، پس از دیدار با پاپ لئو چهاردهم اظهار داشت که پیام اصلی پاپ برای منطقه، صلح است.براردی تأکید کرد که مسیحیان می‌توانند از طریق دعا، گفت‌وگو و حفظ ارتباط با طرف‌های مختلف، در ایجاد صلح مشارکت کنند.وی همچنین بر اهمیت وحدت کلیسا با وجود تفاوت زبان‌ها، آیین‌ها و سنت‌های مذهبی تأکید کرد.

[این گزارش نشان می‌دهد که واتیکان علاوه بر توجه به ابعاد سیاسی و امنیتی بحران خلیج فارس، وضعیت جوامع مسیحی ساکن کشورهای منطقه و نقش آنان در تقویت همزیستی دینی را نیز دنبال می‌کند].

واتیکان و ضرورت گفت‌وگو و همزیستی میان ادیان در اورشلیم

۱۴ نوامبر -کاردینال پیِرباتیستا پیتزابالا، اسقف اعظم لاتین اورشلیم، ابتکار «درون دروازه‌های تو» را با هدف تقویت گفت‌وگو و همزیستی میان یهودیان، مسلمانان، مسیحیان و افراد غیرمذهبی آغاز کرد.این طرح در پی حوادث ۷ اکتبر ۲۰۲۳ و افزایش اختلافات و نفرت‌ها، با هدف بازسازی روابط انسانی شکل گرفته است.شرکت‌کنندگان در نشست‌ها، سمینارها و کنفرانس‌ها فرصت می‌یابند به سخنان یکدیگر گوش دهند و حتی با وجود اختلاف‌نظر، گفت‌وگو کنند.

هدف این مجمع لزوماً رسیدن به توافق نیست، بلکه درک دیدگاه‌های متفاوت و کنارگذاشتن زبان خشونت‌آمیز و تبعیض‌آمیز است.پیتزابالا تأکید کرد که اورشلیم متعلق به همه است و هیچ جامعه‌ای نمی‌تواند به‌تنهایی آینده‌ای مشترک بسازد.

پاپ در پایان سفر به پرو: ایمان شما را با خود به سراسر جهان می‌برم

۱۶ نوامبر–پاپ لئو چهاردهم در پایان ششمین سفر بین‌المللی خود به آمریکای لاتین، در مراسم عبادی پایگاه هوایی لاس پالماس در لیما، ضمن تشکر از مقامات و کاتولیک‌های پرو، اظهار داشت: «آمدم تا مسیح را به شما بشارت دهم و اکنون گواهی آن ایمانی را که در شما تحسین کرده‌ام، با خود می‌برم. پروی من، خداوند به تو برکت دهد».وی با اشاره به اینکه در این کشور ۲۰ سال به‌عنوان مبلغ و سپس اسقف فعالیت کرده است، گفت سرودها، رقص‌های رنگارنگ و عطر بخور مردم پرو، اشتیاق او را برای انجام رسالتش در سراسر جهان تقویت کرده است.پاپ از مردم پرو خواست پس از شادی دیدارشان، بدون فاصله از یکدیگر و با عیسی که راه، حقیقت و حیات آنان است، دعا کنند.

برگزاری کنگره بین‌المللی زیارتگاه‌های حضرت مریم(س) در پرتغال

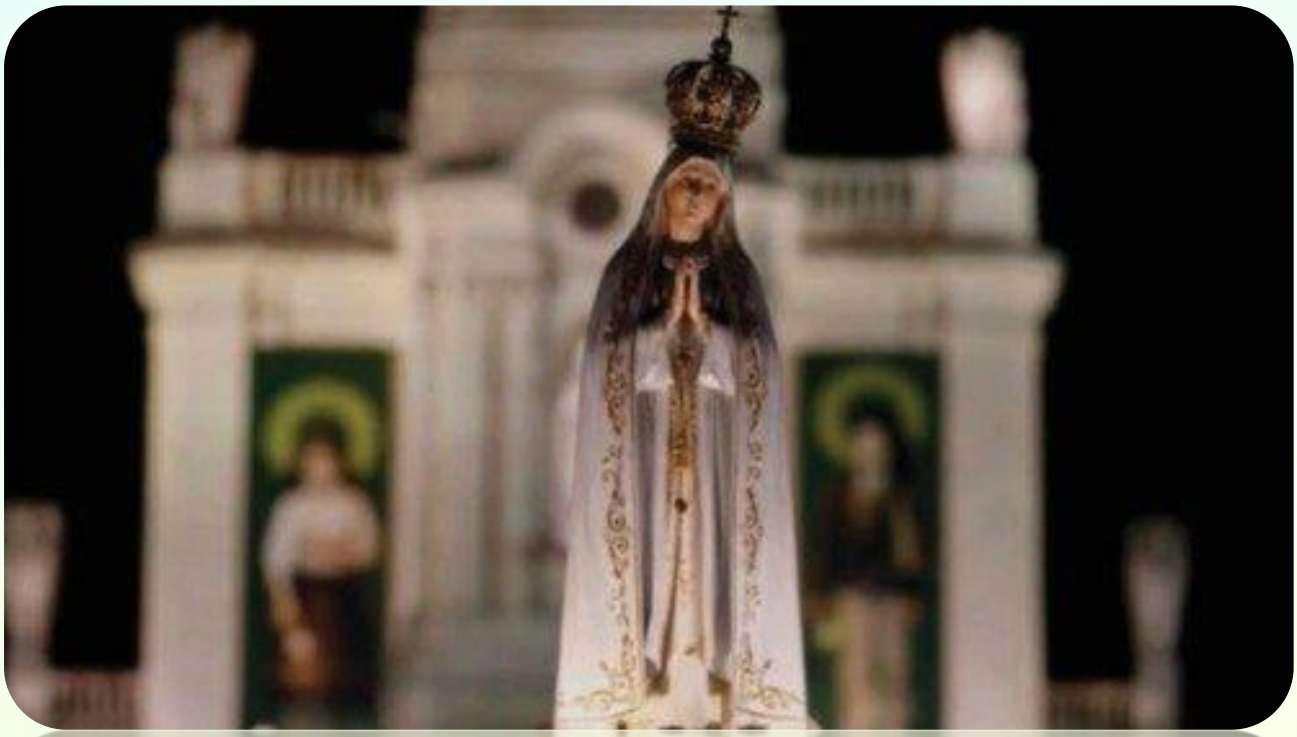

۱۲ تا ۱٤ نوامبر -کنگره بین‌المللی زیارتگاه‌های حضرت مریم مقدس (س)، با حضور نمایندگان مهم‌ترین زیارتگاه‌های مریم در سراسر جهان، در شهرهای فاطیما و نازاره پرتغال برگزار شد. این کنگره با سخنرانی سراسقف رینو فیزیکلا آغاز شد که به بررسی نقش زیارتگاه‌های مریم در کلیسای قرن بیست‌ویکم پرداخت. در این نشست، هویت، مأموریت بشارتی و چالش های این زیارتگاه‌ها در جامعه معاصر مورد بحث قرار گرفت. مسئولان زیارتگاه‌های فاطیما و لورد بر اهمیت استقبال از زائران، حمایت از بیماران و نزدیک‌بودن به افراد آسیب‌پذیر تأکید کردند.

همچنین این مکان‌های مقدس به‌عنوان فضاهایی برای دعا، همبستگی و تجدید حیات معنوی معرفی شدند. شرکت‌کنندگان با اشاره به جنگ‌ها و بحران‌های جهانی، حضرت مریم(س) را نشانه امید و راهی به سوی صلح دانستند و تأکید کردند که زیارتگاه‌های آن حضرت باید بیش از پیش به مراکزی برای آموزش و ترویج دعا تبدیل شوند.

انتقاد اساقفه اروپا از طرح اخراج مهاجران به رواندا

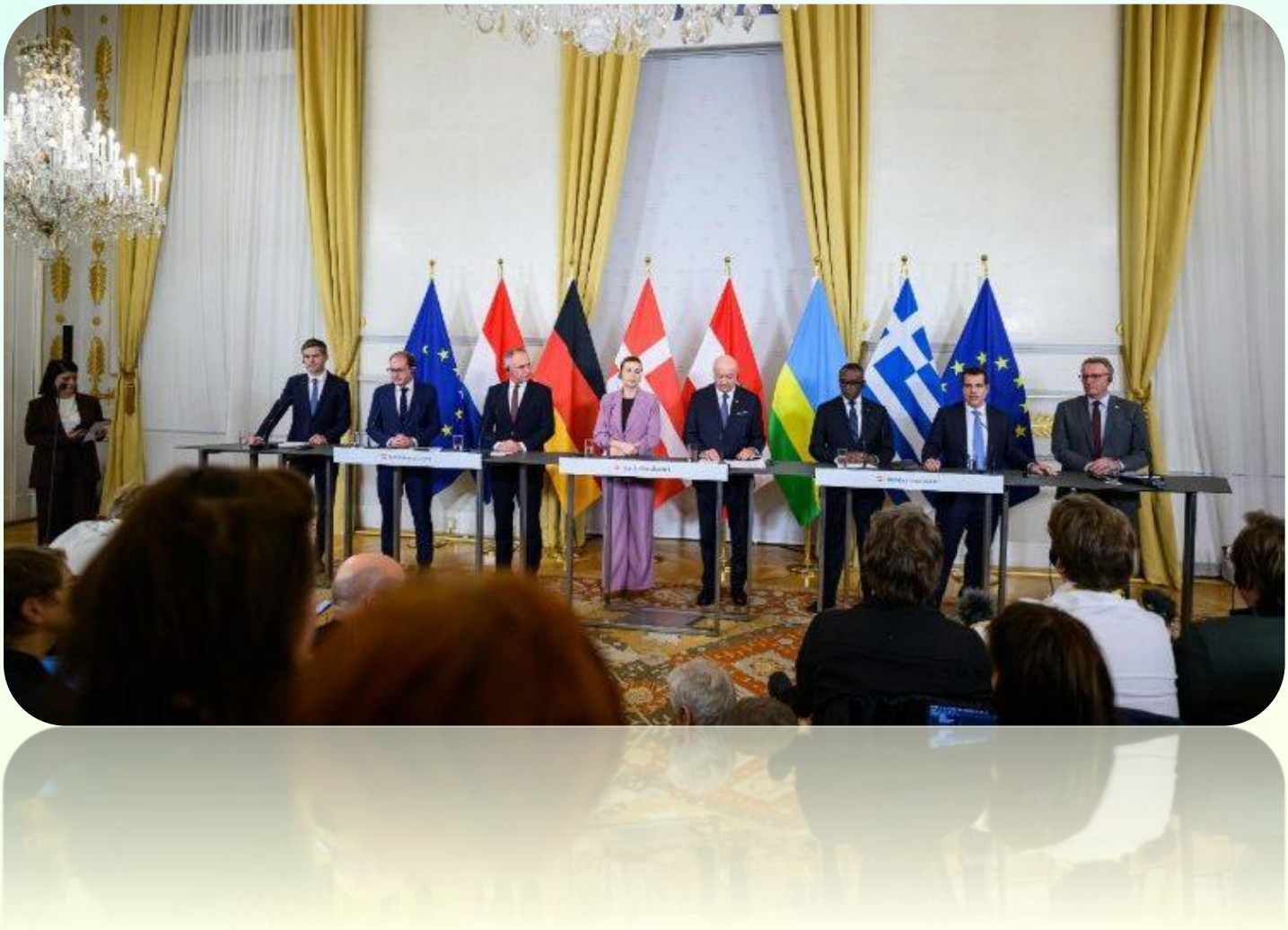

۱۹ نوامبر -اسقف ماریانو کروچاتا، رئیس شورای اساقفه اتحادیه اروپا(Comece) ، از طرح پنج کشور اروپایی شامل اتریش، آلمان، هلند، دانمارک و یونان برای اخراج مهاجران فاقد مجوز اقامت به رواندا انتقاد کرد.وی ضمن درخواست از اتحادیه اروپا برای واکنش به این تصمیم، گفت:

«ما نیازمند درک تازه‌ای از انسانیت هستیم که در قلب آن، نه خودخواهی، بلکه همبستگی جای داشته باشد».کروچاتا تصمیم به ارسال مهاجران را تأسف‌بار دانست و تأکید کرد که این تصمیم مهاجران را در شرایطی قرار می‌دهد که احتمالاً تفاوت چندانی با شرایطی که از آن گریخته‌اند، ندارد.

انتصاب یک اسقف چینی با حکم پاپ

۱۸ نوامبر–پس از صدور حکم پاپ در ۱۵ اکتبر، مراسم انتصاب مون‌سینیور جوزپه لو هنگپینگ به‌عنوان اسقف شهر شیامن چین برگزار شد.پاپ این حکم را در چارچوب توافق موقت میان مقر مقدس و دولت جمهوری خلق چین درباره انتصاب مشترک اسقف‌های این کشور صادر کرد.چین و واتیکان فاقد روابط دیپلماتیک هستند.

پس از به قدرت رسیدن مائو در سال ۱۹۴۹، چین سفیر واتیکان را اخراج کرد. در سال‌های اخیر، توافق موقت دو طرف درباره انتصاب اسقف‌ها برای دومین بار تمدید شده است.

بیانیه انجمن پاپی احسان سیاسی درباره اتحاد ادیان

۱۹ نوامبر-انجمن پاپی احسان سیاسی، که توسط آلفردو لوچانی تأسیس شده است، به مناسبت سی‌امین سالگرد فعالیت خود، ابتکاری را معرفی کرد که شامل تبادلات فرهنگی، اقدامات مشترک برای پیشرفت جامع انسانی و دفاع از ارزش‌های انسانی و دینی است.این انجمن در ماه سپتامبر نیز به مناسبت سی‌امین سالگرد خود، کنفرانسی چندروزه برگزار کرده بود که در آن کاردینال‌ها و سفرای خارجی در واتیکان سخنرانی کردند.

این کنفرانس گامی دیگر در جهت اتحاد ادیان بود، به‌ویژه با کمک شورای هماهنگی «ادیان و دیپلماسی» که سفرای فرانسه، یونان، فیلیپین، اسرائیل، مکزیک، گواتمالا، هندوراس، آنگولا و مراکش و رهبران دینی یهودی، مسیحی و مسلمان را دربرمی گیرد.در بیانیه این انجمن تأکید شده است که همکاری میان ادیان مختلف، که میراث معنوی عظیمی برای عرضه به بشریت دارند، بیش از هر زمان دیگری سودمند است. همچنین لازم است در فرهنگ‌های مختلف دینی، آنچه برای همزیستی مدنی مثبت است، گرامی داشته شود.

مسیحیان سرزمین مقدس تحت فشار خشونت و تبعیض هستند

در تاریخ ۱۹ و ۲۰ نوامبر ۲۰۲۶، کاردینال کلودیو گوجروتی، رئیس نهاد کلیساهای شرقی، در جریان زیارت خود از اماکن مقدس با برگزاری مراسم عشای ربانی در اتاق شام آخر اورشلیم به همراه کاردینال پی‌یرباتیستا پیتزابالا، مسیحیان رنج‌دیده سرزمین مقدس را به امیدواری دعوت کرد. او با پیوند دادن ترس و خیانت‌های امروز به تجربه نخستین حواریون، بر اهمیت حفظ حضور زنده مسیحیان در این سرزمین به‌عنوان «مینیاتوری از کلیسای جهانی» تأکید ورزید. در پایان این مراسم، تنش و بی‌احترامی یک زن تندروی یهودی به صلیب و راهبان فرانسیسکن، بار دیگر دشمنی‌ها و ناامنی روزمره مسیحیان در اورشلیم را نمایان ساخت.

کاردینال گوجروتی همچنین با بازدید از روستای عین عریک در نزدیکی رام‌الله، از نزدیک در جریان مشکلات ساکنان فلسطینی اعم از مسیحی و مسلمان قرار گرفت که به دلیل خشونت شهرک‌نشینان و محدودیت‌های ایست‌های بازرسی، در سرزمین خود زندانی شده و به گفته دُن داویده مِلی دبیر پاتریارکی آیین لاتین اورشلیم «بر صلیب خود میخکوب شده‌اند» (یعنی اینکه درگیر رنج‌های مداوم و فرساینده‌اند) . او در پایان سفر خود عازم ناصره شد و برای غلبه بر تفرقه‌ها و دستیابی به صلح دعا کرد.

پاپ: حمایت از مسیحیان شرق ضروری است

۲۰ نوامبر -پاپ لئو چهاردهم در دیدار با انجمن رفاه برای کاتولیک‌های خاورمیانه(CNWEA) ، بر ضرورت حمایت از کاتولیک‌های شرق تأکید کرد.وی اظهار داشت: «جوامع مسیحی شرق تنها نیستند. کلیسای جهانی از نظر معنوی و همچنین عملی، آن‌ها را همراهی می‌کند».این انجمن، به‌عنوان یکی از نهادهای مهم آمریکای شمالی وابسته به مقر مقدس، به کلیساهای شرق کمک‌های ارشادی و بشردوستانه ارائه می‌دهد. پاپ با اشاره به یک قرن فعالیت این انجمن، آن را ابزاری مهم برای همبستگی کلیسای جهانی با مسیحیان شرق دانست.وی افزود فعالیت‌های این انجمن شامل حمایت از اساقفه و روحانیون، آموزش مردان و زنان برای رهبری، تقویت تربیت کاتولیکی، درمان مسیحیان نیازمند و پاسخ‌گویی به وضعیت‌های اضطراری است.پاپ با اشاره به تداوم جنگ، تعقیب و آزار، بی‌ثباتی و فقر در خاورمیانه و دیگر مناطق، تأکید کرد که بسیاری از جوامع مسیحی ناچار به ترک سرزمین‌هایی شده‌اند که کلیسا از نخستین قرون مسیحیت در آن‌ها انجیل را بشارت می‌داد.این انجمن در سال ۱۹۲۶، به ابتکار پاپ پیوس یازدهم، برای کمک به مسیحیان خاورمیانه، شمال آفریقا، هند و اروپای شرقی تأسیس شد.

گلاگر: لبنان بار دیگر اولویت جامعه بین‌الملل باشد

۲۱ نوامبر– سراسقف پل ریچارد گالاگر وزیر امور خارجه واتیکان در دوازدهمین نشست *گفتگوهای مدیترانه‌ای* به ابتکار وزارت امور خارجه و همکاری بین‌الملل ایتالیا و موسسه مطالعات سیاست بین الملل در شهر جنوبی ناپل، خواستار اولویت لبنان در دستور کار جامعه بین‌الملل شد.وی در بخش مربوط به لبنان گفت: جامعه بین‌الملل می بایست توجه بیشتری به لبنان داشته باشد. در این برهه زمانی خطر این است که لبنان، مشکلاتی که با آن روبرو است و مردم لبنان را نادیده بگیریم. لازم است که تلاش ها برای حمایت از این کشور را دو برابر کنیم. از نظر مقرمقدس، لبنان برای کل منطقه، اساسی است. آن را برای دفاع از دموکراسی در منطقه و قطعاً برای ادامه حضور مسیحیان در خاورمیانه مهم می دانیم.

از جمله موضوعات مطرح شده توسط سراسقف، مسئله امنیت در جنوب لبنان و آینده ماموریت نیروهای سازمان ملل بود زیرا به گفته وی اگر ماموریت اونیفل ادامه نداشته باشد، باید شکل دیگری از حضور بین‌المللی در این کشور تضمین شود. وی همچنین بر ضرورت دلسرد کردن بازیگران دولتی و غیردولتی در جهت تضعیف لبنان و مشکلات مربوط به خلع سلاح حزب‌الله تاکید کرد. گالاگر در پایان گفت: کثرت گرایی دینی و قومی نه ضعف بلکه سرمایه این کشور است.

پایان سفر رئیس نهاد کلیسای شرق به خاورمیانه

۲۱ نوامبر– کاردینال کلودیو گوجروتی رئیس *نهاد کلیسای شرق* که از ٦ نوامبر برای دیدار با کاتولیک ها به سرزمین مقدس سفر کرده بود در آخرین مرحله از سفر خود با جامعه کوچک کاتولیک های الجلیل دیدار کرد.

وی در این دیدار گفت: پاپ هرگز شما را فراموش نخواهد کرد و نگران وقایع این منطقه است. کلیسا خانه شما است و آینده شما در کلیسا است.

کاردینال گوجروتی در جریان سفر به سرزمین مقدس در دیدار با مسیحیان و اساقفه اورشلیم، ناصره، بیت لحم و کرانه باختری از آنها دعوت کرد تا پیوند اتحاد و همکاری خود را در جهت مقابله با دشواری ها و کاهش گرایش به زندگی کشیشی را تقویت کنند.

کاردینال پیام همبستگی پاپ با مسیحیان دچار جنگ و آینده ای مبهم را به آنها ابلاغ کرد و گفت پاپ و مقر مقدس هرگز جوامع مسیحی را تنها نخواهند گذاشت.

هائیتی؛ تلاش کلیسای کاتولیک برای حفظ انسجام اجتماعی در شرایط گسترش خشونت گروه‌های مسلح

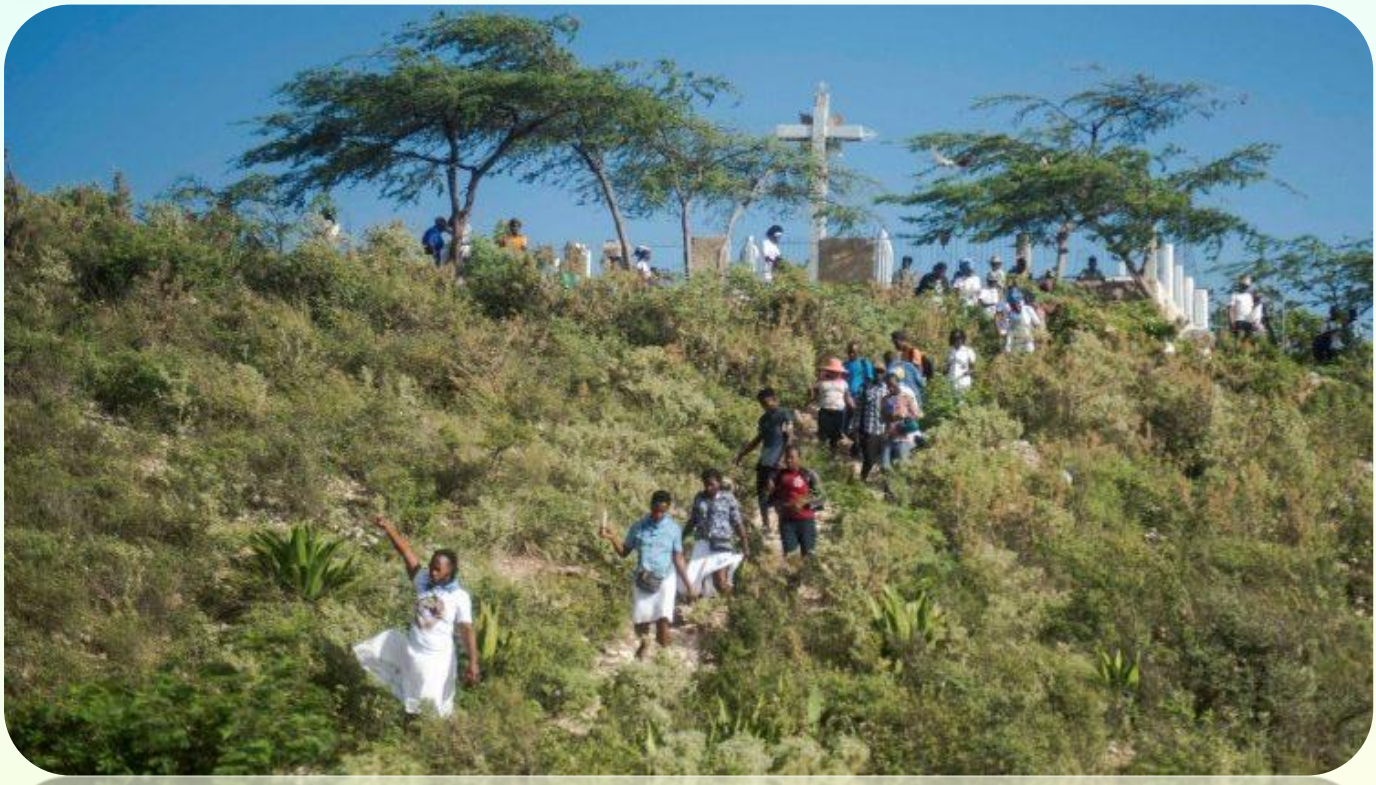

۲۴نوامبر–رسانه واتیکان در گزارشی به وضعیت امنیتی و اجتماعی هائیتی و تلاش جوامع کاتولیک برای حمایت از مردم در شرایط گسترش فعالیت گروه‌های مسلح پرداخت.بر اساس این گزارش، حضور حدود ۲۵۰۰ نیروی نظامی السالوادور در هائیتی و تشدید عملیات علیه گروه‌های مسلح، نگرانی‌هایی درباره وضعیت غیرنظامیان و حاکمیت ملی ایجاد کرده است.

در همین حال، یک مرکز مذهبی کاتولیک در مناطق کوهستانی این کشور با راه‌اندازی برنامه آموزش کشاورزی و ایجاد باغ مدرسه، تلاش می‌کند زمینه مشارکت کودکان و تقویت همبستگی اجتماعی را فراهم کند.

[این گزارش نشان‌دهنده توجه رسانه واتیکان به نقش کلیسا در شرایط بحران‌های امنیتی و ضرورت حمایت از جوامع آسیب‌پذیر است].

پاپ: ماموریت های فضایی در خدمت صلح باشند

۲۱ نوامبر پاپ در دیدار با هیاتی از *هفتمین گردهمایی بین المللی فضایی ۲۰۲۶* در واتیکان گفت: فضای خارج از جو از هرنوع استفاده یا کاوش با اهداف غیر صلح آمیز حفظ شود.

لئون چهاردهم افزود: قدردانی می کنم که واتیکان را به عنوان محلی برای برگزاری این گردهمایی انتخاب کردید. با نگرانی شما برای حفظ فضای خارج از جو در برابر اهداف غیر صلح آمیز به طور کامل موافقم و امیدوارم که سیاستمداران و قانونگذاران صدای شما را بشنوند.

به گفته پاپ، تحقیقات و ماموریت های فضایی تاکنون، به لطف خدا، فرصتی برای دیدار، تحسین متقابل و همکاری میان کشورها و فرهنگ های مختلف بوده و هست. این نشان دهنده یکی از کیفیت های والای بشریت است: توانایی به اشتراک گذاشتن دانش ها و تجربیات برای با هم رسیدن به اهداف جدید و خدمت به خیر عموم. تاکید می کنم که خیر عموم هدف است.

در پایان خبر آمده است موضوع هفتمین گردهمایی بین المللی فضایی ۲۰۲۶، "دروازه‌ای به سوی آسمان: فضایی برای صلح" است.

مقر مقدس: واگذاری تصمیمات برگشت ناپذیر به هوش مصنوعی، غیرقابل‌قبول است

مقر مقدس در جریان هفتمین کنفرانس ژنو در مورد ممنوعیت یا محدودیت استفاده از برخی سلاح های متعارف، اعلام کرد واگذاری تصمیمات برگشت ناپذیر به هوش مصنوعی، غیرقابل‌قبول است. در این موضع گیری آمده است: پیشرفت فناوری در زمینه نظامی از جمله استقلال فزاینده سلاح ها با استفاده از هوش مصنوعی ذات جنگ ها را به طور عمیق تغییر داده است. با این همه ماشین ها می توانند محاسبه کنند اما قضاوت اخلاقی را نمی توان به یک محاسبه تقلیل داد.

وجدان و مسئولیت انسان در این تصمیم گیری درگیر است و نمی توان تصمیم گیری هایی که مربوط به زندگی و مرگ انسان ها است را به سیستم های مصنوعی سپرد.

در ادامه آمده است: به عقیده مقر مقدس میدان های درگیری به فرصتی برای آزمایش سیستم های تسلیحات هر چه پیشرفته تر و اتوماتیک تبدیل شده که باعث رنج ها و تخریب ها می شوند.

میراث هنری کلیسای سن‌پیتر در دسترس همگان قرار می‌گیرد

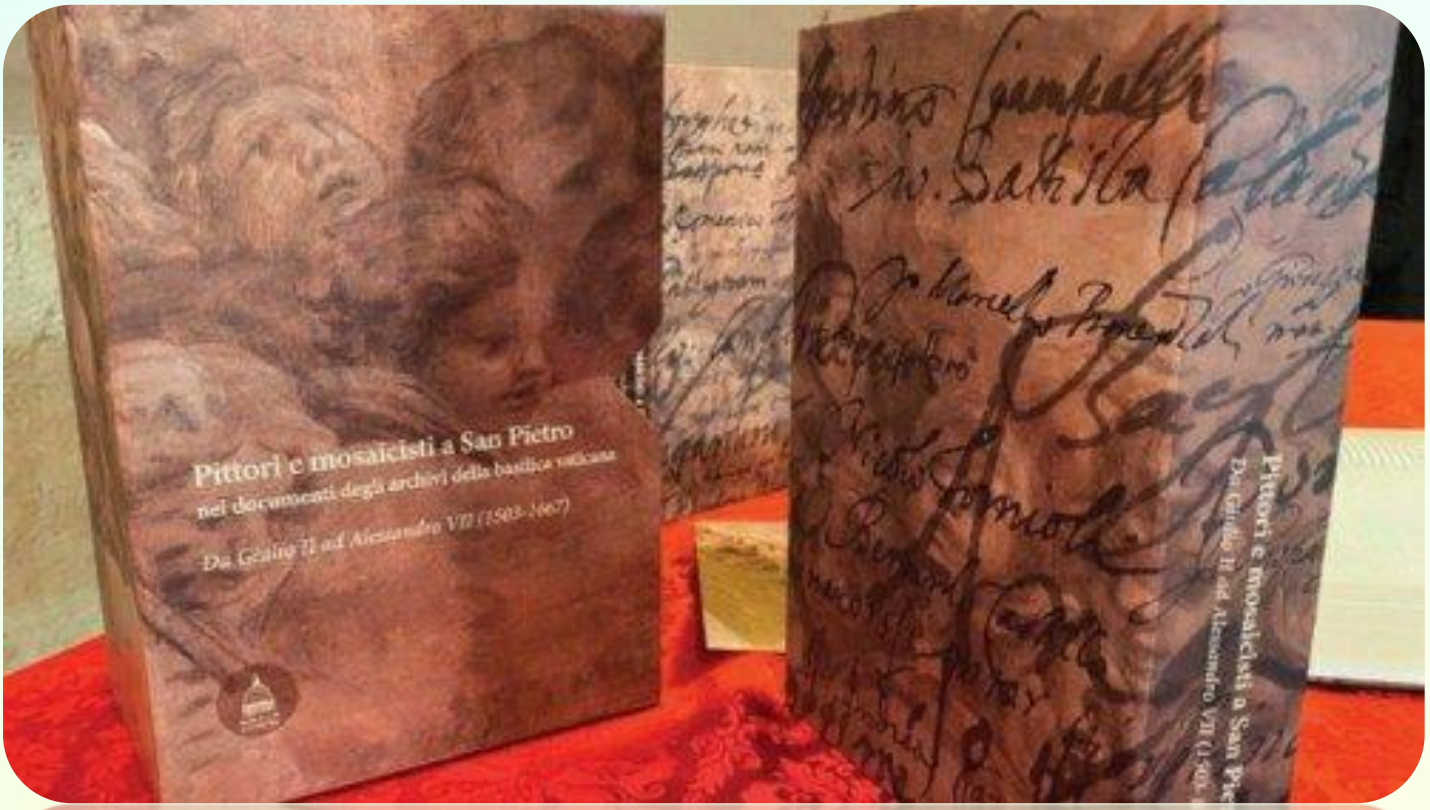

۱۸ نوامبر–سه جلد کتاب درباره نقاشان و موزاییک‌کاران کلیسای سن‌پیتر، آثار هنری این کلیسای جامع را به نمایش می‌گذارد. این مجموعه، بیش از یک قرن و نیم هنر، ۲۰ سال پژوهش در اسناد آرشیو واتیکان و گنجینه‌ای از دانش را به شیوه‌ای جدید در دسترس همگان قرار می‌دهد. کتاب‌ها به هنرمندانی از دوران پاپ ژولیوس دوم تا پاپ الکساندر هفتم اختصاص دارند.

این آثار در آستانه چهارصدمین سالگرد تقدیس کلیسای جامع سن‌پیتر معرفی شدند و به‌صورت نسخه چاپی و از طریق «آرشیو زنده» در دسترس خواهند بود. این پروژه با همکاری نهاد واتیکانی «فابریکا دی سن‌پیتر» و مایکروسافت انجام شده است.

هشدار پاپ درباره خطرات فناوری در صورت فقدان نظارت اخلاقی

۲۱ نوامبر -پاپ لئو چهاردهم در دیدار با شرکت‌کنندگان در مجمع بین‌المللی فضا (International Space Forum ۲۰۲٦ درباره ضرورت بهره‌گیری مسئولانه از فناوری هشدار داد.وی تأکید کرد که اگر فناوری‌ها و کاربردهای آنها بر اساس اصول اخلاقی و انسانی مدیریت نشوند ، خطرات بسیار بزرگی برای بشریت ایجاد خواهند کرد.این موضع نشان‌دهنده نگرانی واتیکان درباره تأثیر فناوری‌های نوین بر آینده انسان، امنیت جهانی و مسئولیت اخلاقی دولت‌ها و نهادهای علمی است.

پیام پاپ به مناسبت عید مسیح، رهبر جهان؛ عدالت و نجات

۲۲ نوامبر-پاپ لئو چهاردهم در مراسم دعای آنجلوس (Angelus)، به مناسبت عید مسیح، رهبر جهان، درباره مفهوم عدالت، نجات و مسئولیت انسان در برابر دیگران سخن گفت.وی اظهار داشت که حضرت مسیح معیار حقیقی عدالت است و عدالت واقعی باید در خدمت حفظ زندگی، برادری، کرامت انسانی و بازگرداندن آزادی به انسان‌ها باشد.پاپ همچنین تأکید کرد که رهبری مسیح با سلطه‌گری و تحمیل قدرت تفاوت دارد و بر پایه عدالت، رحمت و صلح استوار است.وی با اشاره به اندیشه پاپ پیوس یازدهم در بنیان‌گذاری این عید، یادآور شد که مسیح، پادشاه صلح و عدالت برای همه ملت‌های جهان است.

درخواست پاپ برای توقف درگیری‌ها و تحقق آشتی و صلح

۲۲ نوامبر -پاپ پس از دعای آنجلوس، با اشاره به قربانیان جنگ‌ها و درگیری‌های جاری در جهان، از مسئولان و صاحبان قدرت خواست بدون تأخیر برای یافتن راه‌حل‌های مبتنی بر آشتی و صلح اقدام کنند.وی همچنین با مردم کشورهای اقیانوس آرام که با بحران خشکسالی مواجه هستند، ابراز همدردی کرد.پاپ در ادامه، به مناسبت روز جهانی جوانان، از جوانان خواست شجاعت فروتنی و مهربانی را در زندگی خود حفظ کنند.

(تأکید بر مسئولیت صاحبان قدرت در پایان دادن به جنگ‌ها و ضرورت یافتن راه‌حل‌های مسالمت‌آمیز، مهم‌ترین جنبه سیاسی اظهارات پاپ در این روز بود).

تأکید پاپ بر حمایت از گارد سوئیسی واتیکان

۲۳ نوامبر -پاپ لئو چهاردهم در دیدار با بنیاد بازسازی پادگان گارد سوئیسی واتیکان، از تلاش‌های این بنیاد برای تأمین منابع مالی و فراهم کردن مقدمات ساخت پادگان جدید قدردانی کرد.وی اظهار داشت که این مجموعه نباید صرفاً محلی برای اقامت نیروهای گارد باشد، بلکه باید فضایی برای رشد شخصیت، حفظ کرامت انسانی، تقویت ایمان و ارتباط اجتماعی آنان فراهم کند.براساس این گزارش، آغاز عملیات ساخت‌وساز برای سال ۲۰۲۷ پیش‌بینی شده است.

درخواست پاپ برای یافتن راه‌های صلح‌آمیز برای پایان جنگ‌ها

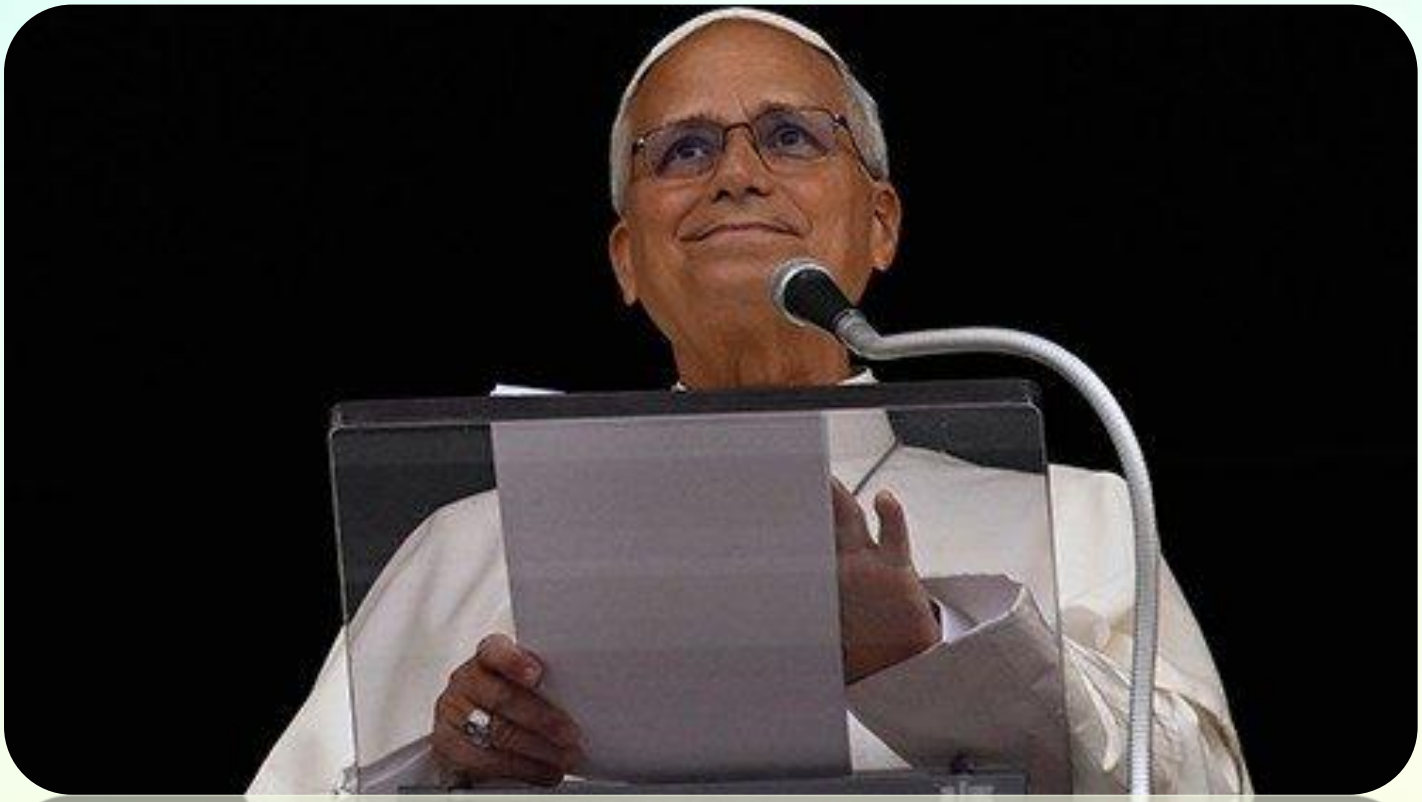

۲۳ نوامبر –پاپ لئو چهاردهم در نخستین مراسم عبادی خود در میدان سن‌پیتر پس از بازگشت از سفر ۱۲ روزه به آمریکای لاتین، بار دیگر خواستار پایان جنگ‌ها در جهان شد.وی گفت: «برای قربانیان درگیری‌های بسیاری که متأسفانه باعث کشته‌شدن انسان‌ها و رنج در جهان شده‌اند، دعا کنیم.

همچنین برای مسئولان دعا کنیم تا هرچه سریع‌تر برای یافتن راه‌حل‌های آشتی و صلح تلاش کنند». پاپ در ادامه، با ملت‌های پاپوآ گینه نو و دیگر کشورهای حوزه اقیانوس آرام که با خشکسالی روبه‌رو شده‌اند، ابراز همدردی کرد. وی در پایان اظهار داشت: "در دورانی از درگیری و برخورد، کلام خدا عفو و بخشش است".

سخنرانی رئیس شورای اساقفه ایتالیا

۱ - کاردینال متئو زوپی رئیس شورای اساقفه ایتالیا در مراسم افتتاحیه هشتادو سومین اجلاس اساقفه این کشور در شهر اسیسی در مورد موضوعات مختلف از جمله چالش های اصلی کلیسایی و اجتماعی کشور سخنرانی کرد.وی گفت باید از خردسالان در مقابل خشونت ها حتی در کلیسا حمایت کرده و به صحبت های جوانان گوش داد. کلیسا با ترویج کرامت هر فرد باید بخصوص در کنار اقشار ضعیف باشد.

کاردینال در ادامه به موضوعات دیگر مانند صلح، که با حمایت از خردسالان آغاز می شود، مبارزه با سوء استفاده ها، قطبی شدن های اجتماعی و سیاسی که حتی در جامعه کلیسایی نیز بوجود آمده، مشکلات جوانان، فقر جدید و صرف نظر کردن از معالجه، وضعیت نابه سامان مسکن و مقابله با قمار پرداخت.

بیت‌لحم؛ فعالیت‌های خیریه برای نجات کودکان رهاشده

یکی از گزارش‌های قابل توجه Vatican News در ۲۳ نوامبر به فعالیت یک مرکز خیریه در بیت‌لحم اختصاص داشت که تحت مدیریت خواهران مذهبی کاتولیک، از کودکان بی‌سرپرست و نوزادان رهاشده نگهداری می‌کند .براساس این گزارش، این مرکز حدود ۵۰ کودک را تحت حمایت خود دارد. برخی از این نوزادان در شرایط بسیار دشوار، از جمله در نزدیکی زباله‌دان‌ها و در محل‌های نامناسب رها شده‌اند.این گزارش همچنین به مشکلات اقتصادی بیت‌لحم در پی جنگ و کاهش گردشگری مذهبی اشاره می‌کند.

به گفته مسئول این مرکز، حدود ۸۰ درصد مردم شهر شغل خود را از دست داده‌اند و تعطیلی هتل‌ها و کاهش حضور زائران، فقر منطقه را تشدید کرده است.

ملاحظات :این گزارش بازتاب‌دهنده توجه رسانه رسمی واتیکان به وضعیت انسانی و اجتماعی فلسطین، به‌ویژه کودکان آسیب‌پذیر و پیامدهای اقتصادی جنگ است.

آغاز نشست مجمع گفت‌وگوی بین‌ادیان واتیکان با محوریت صلح

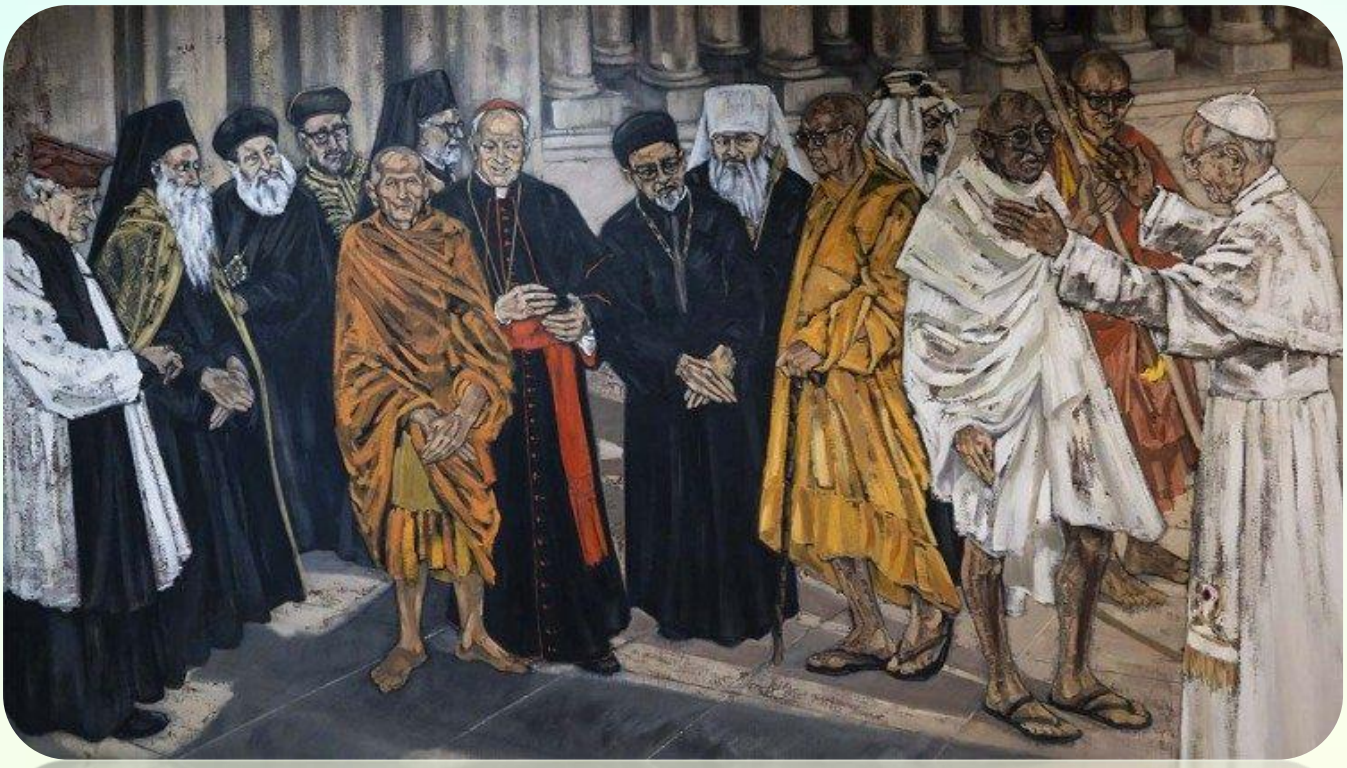

۲۳نوامبر–مجمع گفت‌وگوی بین‌ادیان واتیکان پانزدهمین نشست عمومی خود را در رم آغاز می‌کند. موضوع اصلی این نشست عبارت است از:

"نقش گفت‌وگوی بین‌ادیان در آموزش برای صلح بدون سلاح و خلع سلاح".

این نشست به ریاست کاردینال جورج جاکوب کوواداک، رئیس این مجمع، برگزار می‌شود و موضوعاتی از جمله زمینه‌های ژئوپلیتیکی صلح، مبانی الهیاتی گفت‌وگو، هوش مصنوعی و کرامت انسانی، آموزش و آشتی اجتماعی را بررسی خواهد کرد.

همچنین نقش شهر آسیزی (Assisi) به‌عنوان الگویی برای صلح و همزیستی ادیان مورد توجه قرار می‌گیرد.نماینده شورای جهانی کلیساها نیز در این نشست حضور خواهد داشت. شرکت‌کنندگان در پایان برنامه با پاپ لئو چهاردهم دیدار خواهند کرد.

[این نشست از منظر سیاست بین‌المللی واتیکان اهمیت دارد؛ زیرا نشان‌دهنده تلاش این نهاد برای تقویت دیپلماسی دینی و استفاده از ظرفیت ادیان در کاهش تنش‌های جهانی است].

انتشار دفتر خاطرات خصوصی پاپ فرانسیس؛
بازتابی از ابعاد معنوی و شخصی زندگی وی

۲۴نوامبر–واتیکان گزارشی درباره انتشار کتاب «دفتر خاطرات خصوصی پاپ فرانسیس» منتشر کرد. این کتاب مجموعه‌ای از یادداشت‌های شخصی پاپ فقید، از سال ۱۹۹۲ تا ۲۰۲۴، است که با تدوین کاردینال ویکتور مانوئل فرناندز، رئیس پیشین و کنونیِ وقتِ مجمع آموزه ایمان، در دسترس عموم قرار گرفته است. در این یادداشت‌ها، فرانسیس درباره ترس‌ها، تردیدهای شخصی، ضعف‌های انسانی، تجربه‌های معنوی و رابطه خود با خداوند سخن گفته است.

بخشی از نوشته‌ها نیز به بحران‌های روحی وی در دوران مسئولیت پاپی و چگونگی غلبه بر آنها از طریق دعا و توکل اختصاص دارد. کاردینال فرناندز در مصاحبه با Vatican Newsتأکید کرده است که این یادداشت‌ها تصویری عمیق‌تر از شخصیت معنوی و انسانی پاپ فرانسیس ارائه می‌کنند.

[انتشار این اثر با تأیید پاپ لئو چهاردهم صورت گرفته و می‌تواند در شناخت میراث معنوی و رویکرد الهیاتی پاپ فقید اهمیت داشته باشد].

ایتالیا؛ نقش موسیقی مذهبی در تقویت معنویت و نیایش

۲۴نوامبر– Vatican News در گزارشی به فعالیت یک راهبه اهل اسلواکی در رم پرداخت که با استفاده از استعداد موسیقی خود در زمینه اجرای مذهبی و همراهی مراسم کلیسایی فعالیت می‌کند.

این گزارش بر نقش هنر و موسیقی در تقویت ایمان، ایجاد ارتباط معنوی و نزدیک کردن انسان‌ها به خداوند تأکید دارد.

کنفرانسی در دانشگاه پاپی لاترانزه

۲۴ نوامبر– کاردینال مایکل چرنی هماهنگ کننده کمیسیون بین نهادی در مورد هوش مصنوعی، که در ماه مه گذشته در نهاد خدمت به پیشرفت جامع انسانی تاسیس شد، در مورد کتاب پاپ به نام "انسانیت باشکوه" درباره حمایت از انسان در دوران هوش مصنوعی، سخنرانی کرد.وی در این سخنرانی با عنوان "پاره کردن زنجیر بردگی نوین در دوران هوش مصنوعی، با طرح دوباره سئوال پاپ در این کتاب، برای ساختن آینده‌مان، می‌خواهیم چه انتخاب‌هایی داشته باشیم؟، گفت آموزش، مکانی ممتاز برای کسانی است که می‌خواهند "آینده‌ای مشترک" را بسازند. به همین خاطر، لازم است که همه، هم به عنوان شهروندان و هم به عنوان معتقدین به خدا، از خود بپرسند که نگاهشان باید به کدام سمت باشد:

به سمت جهانی که می خواهد نشان دهد که نیازی به خدا ندارد یا به سمت شهر صلح و تمدن عشق؟.این سئوالی اساسی در دوران کنونی پسامدرن است، دورانی که تحت تاثیر هوش مصنوعی و "چالش‌های زیادی" که این فناوری بخصوص برای جوانان بوجود آورده، قرار گرفته است. وی در بخش دیگری از سخنرانی خوددر مورد میل به صلح، افزود: اگر بیکن در قرن شانزدهم گفت "دانش قدرت است"، امروزه دانش به "ابزاری برای دستکاری" تبدیل شده است. به‌طوری که حقیقت در جهت منافع شخصی "تحریف" شده یا به عنوان "سلاحی علیه دشمنی فرضی" مورد استفاده قرار می گیرد.

جایزه کبوتر طلایی صلح به کاردینال پیتزابالا

۲۴ نوامبر– نه فقط دست ها بلکه زبان و اندیشه را نیز باید خلع سلاح کرد، زیرا واژه ها نیز به اندازه سلاح‌ها می‌توانند زخمی کرده و بکشند.این درخواست کاردینال پی‌یر باتیستا پیتزابالا پاتریارک کاتولیک های آیین لاتین اورشلیم است که دیروز در مراسمی در دانشگاه ساپینزا شهر رم جایزه بین‌المللی "کبوتر طلایی برای صلح" را از طرف سازمان "آرکی ویو دیزارمو" (آرشیو خلع سلاح)دریافت کرد.

این جایزه همچنین به مائورو بیانی (کاریکاتوریست)، آنجلا کاپونتو (روزنامه‌نگار شبکه اخبار ۲۴ ساعته تلویزیون دولتی ایتالیا) و روزنامه نگار دیگری اعطاء شد.

پاپ لئو چهاردهم: باید زنجیره‌های ایدئولوژیک و اقتصادیِ اسارت‌آور در جنگ را درهم شکست

۲۵ نوامبر –پاپ لئو چهاردهم در جلسه عمومی هفتگی خود در میدان سن‌پیترو، در ادامه سلسله درس‌های خود درباره قانون اساسی شبانی *Gaudium et spes* شورای دوم واتیکان، بر ضرورت برقراری صلح و همبستگی میان ملت‌ها تأکید کرد.وی با اشاره به افزایش خشونت و ویرانگری جنگ‌های معاصر، خاطرنشان کرد که فناوری‌های نوین، از جمله حملات سایبری، دست‌کاری اطلاعات و خودکارسازی تصمیمات راهبردی، ماهیت درگیری‌ها را پیچیده‌تر و غیرانسانی‌تر کرده‌اند.پاپ با تأکید بر اینکه تلاش برای صلح امری ساده‌انگارانه نیست، از قدرت‌های جهانی خواست صدای رنج ملت‌ها، کودکان کشته و مجروح‌شده و خانواده‌های ازهم‌پاشیده را بشنوند.

وی همچنین بر مسئولیت نهادهای بین‌المللی در بازگرداندن عدالت و حمایت از مظلومان تأکید کرد.لئو چهاردهم ضمن یادآوری حق دفاع مشروع دولت‌ها، هشدار داد که مسابقه تسلیحاتی یکی از جدی‌ترین آفت‌های بشریت است و بیش از همه به فقرا آسیب می‌رساند. وی از مسیحیان خواست با دعا، فعالیت اجتماعی و سیاسی و دفاع از کرامت انسانی، در صف مقدم تلاش برای صلح قرار گیرند.

پاپ: نباید چهره انسانی بحران اقلیمی را فراموش کرد

۲۵ نوامبر –پاپ لئو چهاردهم در پایان جلسه عمومی روز چهارشنبه، با اشاره به ناکامی نشست اقلیمی COP۳۱ در دستیابی به توافقی روشن، این وضعیت را نگران‌کننده توصیف کرد.وی تأکید کرد که بحران اقلیمی صرفاً یک مسئله زیست‌محیطی نیست، بلکه زندگی میلیون‌ها انسان، جوامع کامل و آینده نسل‌های بعدی را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

پاپ خواستار تجدید تعهد جامعه بین‌المللی و تک‌تک افراد برای حمایت از محیط زیست شد و سه اصل کرامت انسانی، خیر عمومی و همبستگی با فقرا و نسل‌های آینده را محور این وی همچنین بر ضرورت تقویت مسئولیت .مسئولیت دانست مشترک کشورها، ایجاد اشکال جدید همبستگی بین‌المللی و .تغییرات اساسی در رفتار اجتماعی و نظام‌های اقتصادی تأکید کرد

سنت زنده و دینداری مردمی؛ بازتاب نزدیکی خداوند به انسان

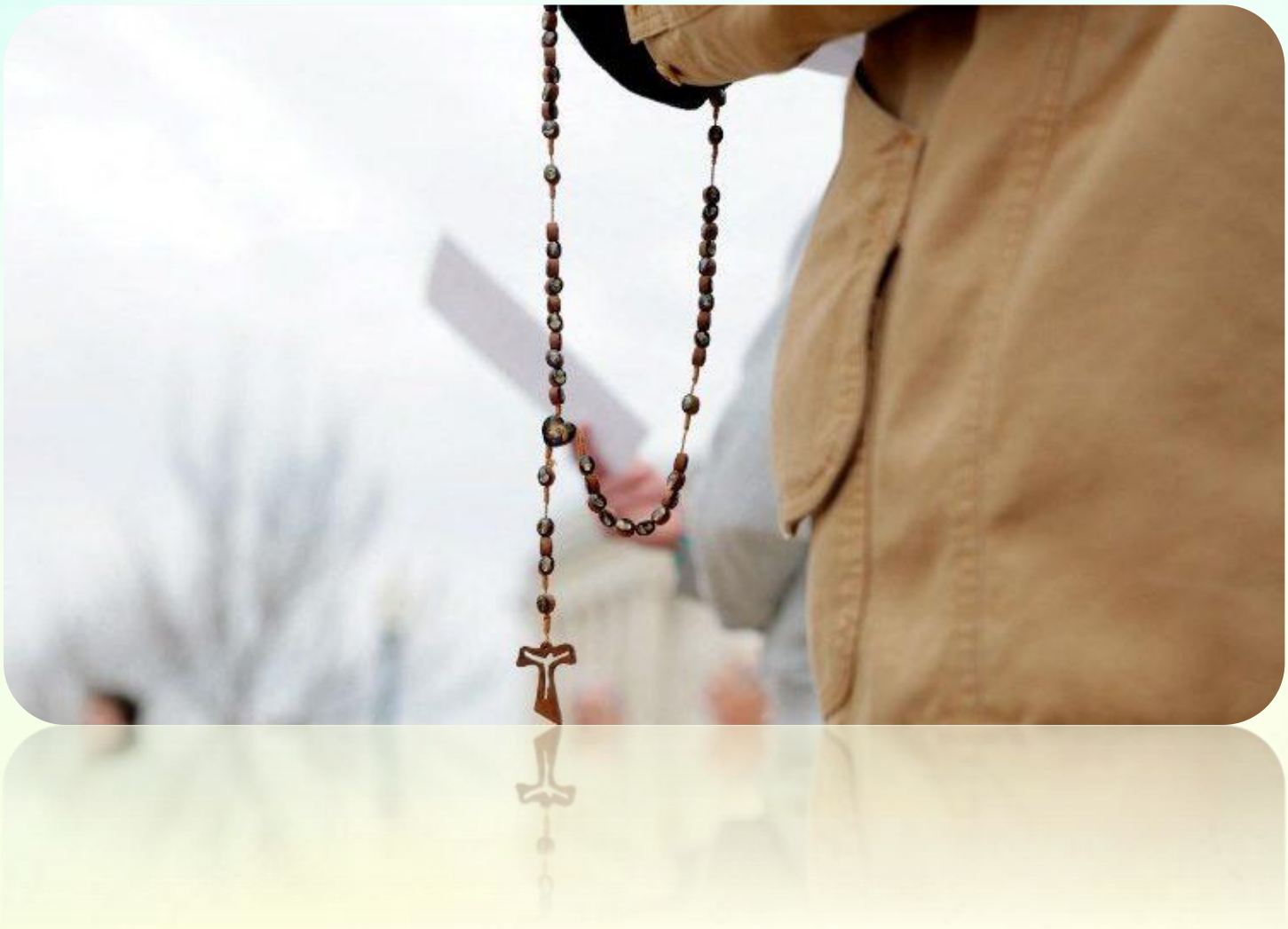

آندرهآ تورنیلی، مدیر تحریریهVatican News ، در یادداشتی تحلیلی به بررسی سخنان پاپ لئو چهاردهم درباره سنت کلیسایی و دینداری مردمی پرداخت.وی دو سخنرانی پاپ در روز **۲۵** نوامبر را به یکدیگر مرتبط دانست: سخنرانی درباره سنت رسولی و تعمیق فهم ایمان، و درس عمومی درباره ضرورت صلح.در این تحلیل، بر این نکته تأکید شده است که ایمان مسیحی باید در شرایط تاریخی و فرهنگی جدید تجسم یابد.

تورنیلی همچنین با اشاره به یادداشت‌های شخصی پاپ فقید فرانسیس، دینداری مردمی و تجربه معنوی او را جلوه‌ای از نزدیکی خداوند به زندگی انسان توصیف کرد.

پاپ: مسابقه تسلیحاتی یک معضل است

۲۵ نوامبر– پاپ در جریان مراسم عبادی در میدان سن پی یترو با حضور ۱۷ هزار کاتولیک در مورد بخشی از بیانیه "شادی و امید" شورای واتیکان دوم در مورد توافق میان ملت ها سخنرانی کرد و گفت مسابقه تسلیحاتی یک معضل است اما مسیحیان از تلاش برای ایجاد صلح نترسند. لئون چهاردهم افزود ترویج هماهنگی میان ملت ها "اصلاً ساده لوحی نیست" و نباید دلیل ترس برای مسیحیان باشد. در برابر فریاد رنج کودکانی که کشته و معلول می شوند، خانواده های متلاشی شده از جنگ هایی که فناوری جدید آنها را غیر انسانی کرده و مسابقات تسلیحاتی آنها را تشدید کرده، نباید ترسید.

وی گفت درخواست از "قدرتمندان جهان" برای گوش دادن به ناله های ناشی از این فجایع و درخواست از سازمان های بین المللی برای واکنشی موثر جهت برقراری دوباره عدالت نقض شده، در دفاع از مظلومین، نمی تواند ساده لوحی باشد.

زخمی باز در بدن کلیسا

۲۵ نوامبر– ارگان رسمی واتیکان در مقاله ای به انعکاس گزارش شورای اساقفه ایتالیا در مورد سوء استفاده های جنسی در کلیسای این کشور پرداخت. بیش از ۳۵۰ مورد از سوء استفاده جنسی توسط کشیشان و معلمان تعلیمات دینی شکایت شده، قربانیان خردسال ۳۸۵ نفر بودند و کمتر از ۲۰۰ خلیفه گری در این سوء استفاده ها درگیر بودند. این گزارش، مربوط به سال ۲۰۰۱ تا ۲۰۲۱، امروز ۲۵ نوامبر توسط کاردینال متئو زوپی رئیس اساقفه ایتالیا در اجلاس شورای اساقفه این کشور در شهر اسیسی معرفی شد.

وی در این سخنرانی گفت: سوء استفاده های جنسی زخمی باز در بدن کلیسا است.ما احساس شرم کرده و نمی خواهیم آن را پنهان کنیم. نباید این مسئله را کوچک نشان داد و از خود دفاع کرد. این گزارش اولین قدم است و نه پایان کار.

کاردینال افزود: برای جلو رفتن قبل از هر چیز نیازمند دیدار با کسانی هستیم که متحمل سوء استفاده شده اند، تا از آنها تقاضای عفو کرده و محیط امنی در کلیسا بوجود آوریم.

پاپ برنامه ارشاد زندانیان را بازبینی کرد

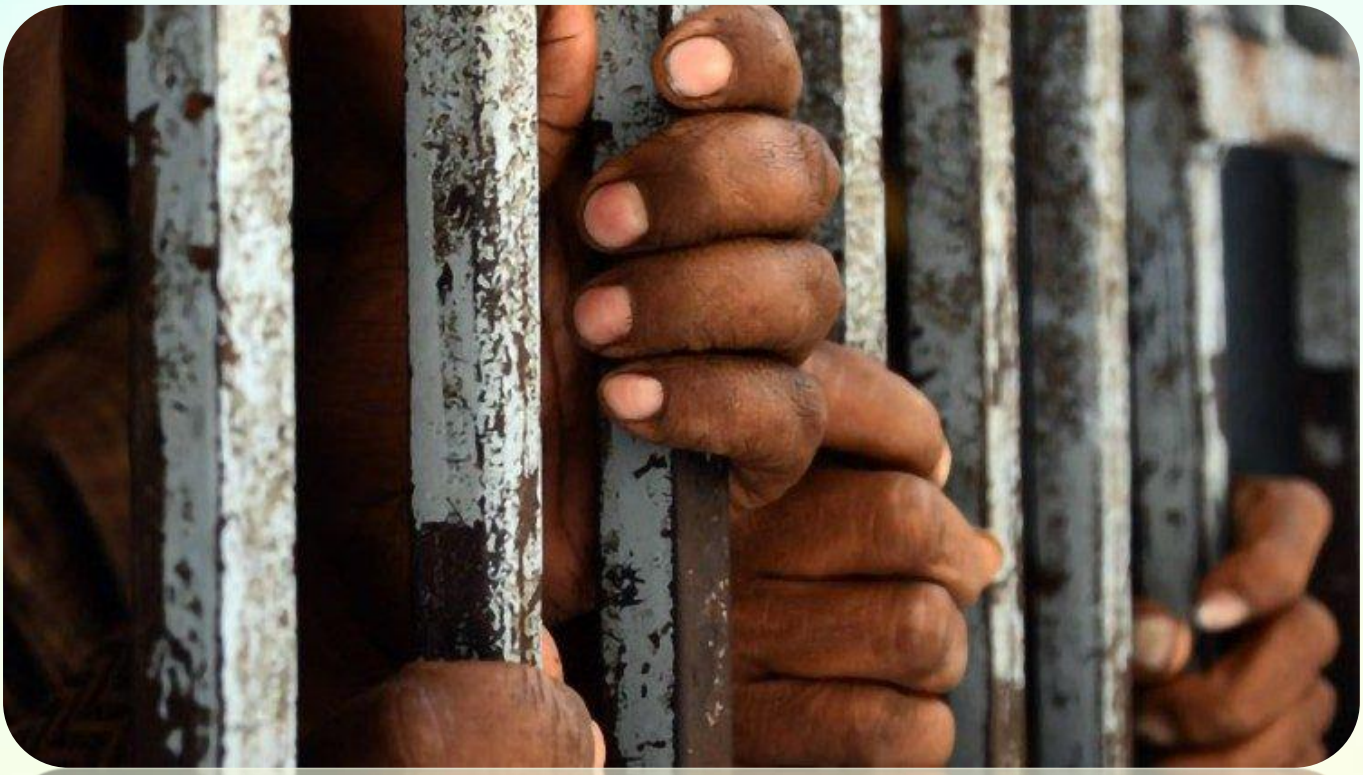

۲۵ نوامبر– پاپ در تاریخ ۲۲ نوامبر با صدور حکم "در زندان بودم و به دیدنم آمدی"(جمله ای از انجیل)، "کمیسیون بین‌المللی مراقبت‌های ارشاد کاتولیکی در زندان‌ها" (ICCPPC) را منحل کرد و شبکه جهانی جدیدی را در مورد ارشاد زندانیان تاسیس کرد.

این شبکه جدید مرتبط با "نهاد پیشرفت جامع انسانی" است و شامل یک هماهنگ کننده برای مدت ۵ سال، یک بار قابل تمدید، و سه مشاور است.

از جمله وظایف آن آموزش روحانیون برای ارشاد زندانیان، گفتگو با نهادهای دولتی و مسئولین زندان ها برای انسانی تر شدن وضعیت زندان ها است. پاپ در این حکم سراسقف بوینس آیرس، نماینده پاپ در کمیسیون قبلی، را به عنوان هماهنگ کننده این شبکه انتصاب کرد. کمیسیون بین‌المللی مراقبت‌های ارشاد کاتولیکی در زندان‌ها، در سال ۱۹۵۰ در شهر رم به خواست مونتینی (که سپس به مقام پاپی رسید) تاسیس شد.

تاسف پاپ از شکست کنفرانس کاپ ۳۱

۲۵ نوامبر– در پایان مراسم عبادی، لئون چهاردهم در رابطه با شکست کنفرانس در مورد تغییرات اقلیمی در آنتالیا ترکیه گفت: هرگز عواقب انسانی بحران اقلیمی را فراموش نکنیم. وی افزود که در مواجهه با تکرار پدیده های زیست محیطی شدید مرتبط با بحران اقلیمی ، آنچه باعث نگرانی می شود این است که کاپ **۳۱** پایان یافت، بدون آنکه جامعه بین الملل اقدامات مشخص جدی و مسئولانه ای برای مقابله با این پدیده تصویب کند. به گفته پاپ، این وضعیت یک احساس مسئولیت مشترک جدید، اشکال جدید همبستگی میان ملت ها و تغییرات اساسی در رفتارها، در سیستم های اجتماعی – اقتصادی و در مدیریت جوامع ما را می طلبد.

پاپ در پایان گفت: از جامعه بین الملل و از همه درخواست می کنم تا با تجدید تعهد، مروج فرهنگ بهبود خلقت شده و کرامت خدا داده هر انسان، خیر عموم ، همبستگی با فقرا و نسل های آینده را در اولویت قرار دهیم.

وی در جریان سفر به آمریکای لاتین در سخنرانی برای مبلغین و بومیان در مورد وضعیت آب و هوا و خلقت، به تخریب جنگل ها، آلودگی رودخانه ها و همه پدیده هایی که باعث به خطر افتادن محیط زیست می شوند، اعتراض کرد.

130

HEVAR

The Weekly Journal of the Embassy of the Islamic Republic of Iran to the HolySee

Third Year | Issue130 | 2026 November 27

The Embassy of the Islamic Republic of Iran to the HolySee

Via Bruxelles.57.00198
+39068552494
vat.media@mfa.gov.ir
https://vatican.mfa.gov.ir/portal
IRANtotheHolySee@IRANinVATICAN